National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 31 (1899) 1986 | NELJAPÄEVAL, 31. JUULIL — THURSDAY, JULY 31 | XXXVII aastakäik

MUSTA LINDI PÄEV – 23. AUGUST 1986.
Näitame, et meie ei ole unustanud oma ikestatud kaasmaalasi.

Jõekääru lastesuvekodus oli Valguspidu, mille korraldajatele ja kaasaaitajatel tänutäheks jagati roosiõisi. (lähemalt lhk. 3)
Foto — J. Säägi

Reagan pehmendamas vastuseisu sanktsioonidele?

Washingtonist lansseeriti informatsiooni, et president Reagan on pehmendanud vastuseisu sanktsioonidele. Kõneldes äsja TV-s, president kindlalt toetas Inglise peaministri Margaret Thatcheri sanktsioone taunivat poliitikat, kes väidab, et majanduslik surve Lõuna-Aafrikale kahjustab peamiselt musti. President ütles, et Lõuna-Aafrika on majanduslik jõud, mis toetab naaberriike, kuhu Lääneriigid on investeerinud miljardid dollarid laenudena ja abina. Mis on mõtet ühe käega anda abi ja teisega hävitada majandusbaas, milles oleneb nende riikide tulevik, ütles Reagan.

Reagani kõnele reageeris pahaselt piiskop Desmond Tutu ja „saatis Lääneriigid põrgusse". Tugev vastureaktsioon oli ka USA-s, kus Esindajatekoda pooldab saktsioone ja Senatis on samuti palju sanktsioonide pooldajaid. Arvatakse, et selle tõttu president pehmendab oma kindlat hoiakut ja sanktsioonid rakendatakse osaliselt.

Riia ranna konverents kriitika alla

Välisministeerium kinnitab, et kokkutulek Lätis ei muuda USA poliitikat Balti riikide suhtes. – Eriarvamised Balti Maailmanõukogus

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees Laas Leivat ja juhatuse liige Markus Hess võtsid osa Washingtonis Leedu Vabastamise Ülemkomitee peakorteris peetud Balti Maailmanõukogu koosolekust, kus olid arutusel mitmed aktuaalsed välispoliitilised küsimused ja aktsioonid.

Küsitlesime EKN-i esimeest Washingtoni koosolekul arutlusel olnud probleemidest ja mis seal otsustati.

„Tähtsamaks küsimuseks koosolekul oli aktuaalseks muutunud nn. Chautauqua konverentsi küsimus, mis korraldatakse Ameerika-Vene koostööl Riia rannas 15-19. septembrini. See vastuolulise iseloomuga konverents võttis suurema osa Balti Maailmanõukogu koosolekust." Kõnealuse konverentsi kohta märkis L. Leivat:

„Konverents on balti rahvaste vabadusvõitluse seisukohalt kontroversiaalne, sest läti üleameerikaliste keskorganisatsioonide juhid loodavad sellest kasu Läti vabadusvõitlusele ja on andnud oma nõusoleku Riia konverentsi Ameerika delegatsioonist osavõtuks, kuna eesti ja leedu esindajad Balti Maailmanõukogus suhtuvad Riia konverentsi skeptiliselt ja on sellest osavõtu vastu. Seda eriti põhjusel, et konverents toimub okupeeritud Lätis ja osavõtt sellest tähendaks okupeeritud Läti tunnustamist Nõukogude Liidu osana.

Selle tõttu oli Balti Maailmanõukogu koosolekul võrdlemisi teravalt erinevaid seisukohavõtte. Balti Maailmanõukogu ja Leedu Vabastamiskomitee esimees dr. J. Bobelis ja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu abiesimees M. Kari olid väga kriitilised lätlaste teguviisi suhtes, kuna Läti Maailmaliidu esimees Valdis Pavlovskis kaitses ja põhjendas lätlaste seisukohti. Diskussioonis rõhutasid eesti ja leedu esindajad, et Riia konverentsi puhul ei ole mitte tegemist ainult läti küsimusega, vaid üldiselt balti rahvaid puutuva küsimusega."

„Ja arutelu lõputulemus?" — „Pooled jäid oma seisukohtade juurde. Eestlased ja leedulased jäävad äraootavale seisukohale, kuni selgub, mis tulemusi konverents annab. Ka ei ole praegu veel selge, kas lätlased saavad sissesõiduloa Riia konverentsist osavõtuks", märkis L. Leivat.

LAAS LEIVAT

CHAUTAUQUA KONVERENTS

Riia rannas septembris korraldatav nn. Chautauqua konverents on kujunenud kontroversiaalseks mitte üksnes balti ülemaailmsele keskorganisatsioonile, vaid ka laiemalt balti organisatsioonides ja Ameerika ajakirjanduses. Balti organisatsioonidest on Lääneranniku tegutseva Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild saatnud Vabadusliidu nimel protesti USA välisministrile George Shultz'ile ja USA ajalehed on avaldanud erinevaid seisukohti. Osa ajalehti on pikemalt edasi andnud konverentsi korraldajate pressikonverentsil avaldatud informatsiooni, „New York Post" on aga 13. juunil avaldanud konverentsi vastu terava sõnalise juhtkirja pealkirja all „USA-l ei ole midagi tegemist ühinedes kõnelustega Nõukogude poolt okupeeritud Lätis" („US has no business joining talks in Soviet-occupied Latvia").

Nagu selgub mitmest allikast saadud informatsioonist, on eelolev Riia konverents pikaajaliste Vene-Ameerika ühiste ettevalmistuste tulemus. Chautauqua Asutuse (Chautauqua Institution) ja Eisenhoweri Instituudi poolt käendatud ja majanduslikult toetatud konverentsi korralduse kokkulepe ja läbiviimise memorandum kirjutati alla Moskvas 22. mail. Kokkulepete allakirjutajaiks olid Vene poolt USSR–USA ühingu tegelased ja Ameerika poolt Chautauqua Asutuse direktor Daniel Bratton. Avalikkusele anti ulatuslikum informatsioon Washingtonis peetud suurel pressikonverentsil, kus seletusi andsid Chautauqua asutuse, välisministeeriumi ja Nõukogude saatkonna esindajad.

Riia konverents toimub juhtmõttel „Teekond avatud diplomaatiasse". Konverentsi avalikke diskussioone on lubatud anda edasi nii Ameerika kui Vene ajakirjanduse ja TV-saadete kaudu. Viie päeva jooksul toimuva konverentsi õhtutel on kunstilised esinemised Ameerika ja Vene kunstiliste jõudude poolt.

Konverents käsitab avalikus diskussioonis kõiki tähtsamaid tänapäeva probleeme. Üksikasjades väljatöötatud päevakorras on nimetatud: Nõukogude - Ameerika suhete üldine olukord ja kuidas neid parandada; Aatomrelvade võidujooks ja selle pidurdamise teed; Regionaalsed pinged (Kesk-Ameerika, Lähis-Ida, Aasia); Massimeediate osa ja avaliku arvamise tähtsus; Üldised teadaanded.

USA DELEGATSIOON

Konverentsist osavõtjaiks on Ameerika poolt 20-liikmeline delegatsioon ja 200-liikmeline turistide grupp, mille liikmed saavad diskussiooni korras küsimusi esitada. Vastuvõtumaa, s.o. Nõukogude Liit, reserveerib omale õiguse kuni paarituhandelise publiku konverentsi diskussioonide jälgimiseks kohale organiseerimiseks.

Ameerika delegatsiooni kuulub 8 poliitilist isikut, 6 kultuurilist esinejat ja 6 tehnilist abijõudu. Poliitiliste isikutena kuuluvad Ameerika delegatsiooni: suursaadik Jack F. Matlock, Valge Maja vanem julgeoleku

(Järg. lk. 3)

Londonis lõid pulmakellad

Prints Andrew abiellus Sarah Ferguson'iga ja pulmad olid ühed uhkemad mis peetud Briti kuningakojas 920 aasta jooksul. 26-aastane Andrew on kuningapaari teine poeg, mereväe helikopteripiloot ja järjekorras neljas troonipärija. Tema samavanune pruut on Andrew' vanema venna, prints Charles'i polomängu-mänedzher.

Noorpaar laulatati Westminster Abbey's. Andrew' noorem vend prints Edward oli peiupoiss. Külalisi oli kutsutud 1800 ja arvestuste kohaselt 300 miljonit vaatas laulatust TV-s.

Kuninganna andis 90 min. enne laulatust Andrew'le Yorgi hertsogitiitli. Noorpaari nimetatakse nüüd „Duke ja Duchess of York". Seda tiitlit kandis viimati kuninganna isa, kes sai kuningaks kui ta vanem vend loobus troonist abielludes lahutatud ameeriklanna Wallace Simpsoniga.

Hertsogipaar pidas mesinädala Assooridel.

NÄDALAKROONIKA

WOOD HOLE, USA — Luksusliku reisilaeva „Titanicu" vrakk on üleni roostes, ütlevad uurijad, kes laskusid sellele väikese allveelaevaga. Vrakk näeb välja halvem kui möödunud aastal võetud fotodel. Rooste on söönud metalli ja ussid puuosad.

„Titanic" hukkus oma esimesel reisil Inglismaalt USA-sse 15. aprillil 1912 sõites vastu jäämäge. Enam kui 1500 inimest hukkus, kuid neist ei leitud jälgegi laeva vrakis. Uurijad laskusid allveelaevaga „Titanicu" pardale ja läksid siseruumidesse, kus isegi rippus veel üks kroonlühter.

NEW YORK — Kuigi ameerika sportlased on paremas vormis kui kunagi varem, keskmine läbilõike ameerika noor on aga halvemas vormis kui kunagi varem. Peamisteks põhjusteks peetakse liigset televisiooni vaatamist ja halbu söögikombeid, eriti nn. „fast food" (hamburgerid, hot dogid, praekartulid jms.) ja koola-joogid.

WASHINGTON — USA soovib seletust Süürialt juudivastase raamatu pärast, mille autoriks olevat Süüria kaitseminister. Raamatus „The Matzoh of Zion" kordub vana jutt, et juudid kasutavad inimverd hapnemata leiva matsa valmistamisel paasapühadeks. Raamatu koos tõlgetega väljavõtetest saatis üks rabi Wiesenthali keskusest välisminister Shultzile ja üks eksemplar olevat saadetud ka Kanada välisminister Joe Clark ile.

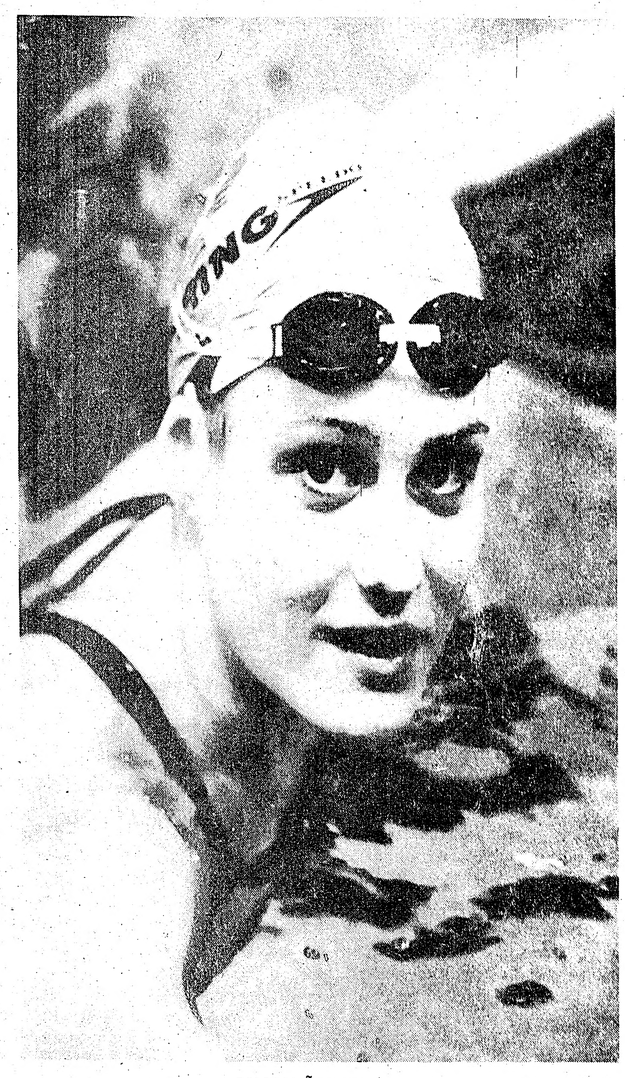

CINDY ÕUNPUU

Cindy Õunpuule Edinburghis hõbemedal

Kolmeteistkümnendad British Commonwealth'i spordivõistlused Edinburghis algasid avatseremooniaga neljapäeval 24. juulil Meadowbank'i staadionil. Võistlused avas prints Phillip. Kanada osavõtjate hulgas oli kaks eestlast: Cindy Õunpuu, kes võistles ujujana ja Martin Vellend, kes oli jalgratturite treener ja mänedžer. Cindy Õunpuu nendel võistlustel tuli teiseks 200 m rinnuliujumises ajaga 2:32,63 ja võitis hõbemedali. Allison Higson saavutas esikoha ajaga 2:31,20 ja võitis kuldmedali.

Võistlused olid peamiselt Austraalia, Inglismaa ja Kanada võistlejate vahel, kes esinesid kõige rohkema-arvulisemalt ja kõrgemal tasemel olevate sportlastega. Võistluste käik esitatakse Kanadas CBC TV-jaama kaudu ja neid jälgides ei ole märgata, et võistlustest eemalejäänud 32 Commonwealth'i kuuluvat riiki oleks suutnud võistlusi märkimisväärselt takistada. Ainukeseks puuduseks oli seal, et ujula on 3 jalga (90 sm) madalam normaalsest võistlusujulast, mis vähendab suuremakasvulistel ja raskemate võistlejatel kiirust. Üks Kanada parim meesujuja märkis piltlikult: „aeglane ujula".

PROTESTID

Commonwealth'i kuuluvad 32 riiki, kes katsuvad praegust Lõuna-Aafrika valitsust kõrvaldada, valisid ohvriteks oma sportlased ja keelasid neil võistlustest osavõtmise. Kahel riigil tuli keeld viimasel momendil. Guajaana võistlejatel, kes ise endi reisukulud tasusid, keelati osavõtt alles siis, kui nad juba kohale olid jõudnud. Bermuuda võistlejad, kes juba avatseremooniast olid osa võtnud, said keelu alles pärast seda. Suur protestilaine kahjustas osavõtvaid riike vähesel määral.

Commonwealth'i võistlusmäärustе järgi antakse kolmele esikohale tulnud võistlejatele medaleid ainult siis, kui sel alal on olnud viis võistlejat. Kui võistlejaid on neli, siis antakse ainult kuld- ja hõbemedal, kui kolm, siis ainult kuldmedal. See oli ainukene võimalus, kus protesteerijad said kahjustada osavõtvate maade võistlejaid. Seda juhtus seal ainult mõnel juhul.

KANADA KÕHKLES

Kanada võistlejad oma juhtidega olid aegsalt Edinburgh'is kohal. Samuti ka Kanada ajakirjanduse ja TV filmimehed. Kuid Kanada valitsuse otsus võistlustest osavõ tmiseks ikkagi veel puudus. Spordiala ministri O. Jelinek'i poolt oli ajakirjanduse esindajad kutsutud pressikonverentsile teisipäeva õhtul 22. juulil, kus ta lubas valitsuse otsuse teatavaks teha. Ajakirjanduse esindajad olid kohal, kuid minister O. Jelinek kohale ei ilmunud. Järgmisel päeval oli uus pressikonverents, kus minister O. Jelinek teatas, et alles eelmisel õhtul oli valitsus võistluste osavõtu jaatavalt otsustanud. Neljapäeva õhtul võisid kaasmaalased juba TV-saatest jälgida Cindy Õunpuu intervjuud.

HARALD RAIGNA

Kanadalanna A. Higson võitis kuldmedali ka 100 m rinnuliujumises ajaga 1:10,84 sek., uus Mängude rekord, kuid üle C. Õunpuu Kanada rekordi 1:10,25. C. Õunpuu jäi seekord viiendaks. A. Higson on 13-aastasena noorim kuldmedali võitja Mängude ajaloos.

„Meie Elu" toimetus ja talitus on suletud esmaspäeval, 4. augustil „Civic Holiday" puhul.

EESTI OHVITSERIDE KOGU KANADAS

SUVEPÄEV

Koos külalistega A. Luige talus 16. ja 17. augustil.
Sõit kohale toimub organiseeritult.

Lähem informatsioon telefoni teel: E. Reinas 445-1054, L. Tamberg 244-8765 ja A. Nõmmik 925-7491.
Registreerida hiljemalt 30. juuliks.

OOTAME HULGALIST OSAVÕTTU

EOK JUHATUS

Kuusalu kirikupüha

LAURITSAPÄEVA JUMALATEENISTUS

Peetri kirikus, Torontos,
10. augustil 1986, kell 11 hommikul.

Kõik harjumaalased ja kaasmaalased on palutud osavõtma. Pärast kohvilaud kiriku ruumides. Solistid Hilda Sepp ja Valve Tali, orelil dr. R. Toi. Teenib õp. Heinsoo.

KORRALDAV TOIMKOND

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA.
Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Südasuviseid mõtteid

Südasuvi on möödas. Linnasuvitaja järve- ja merekaldail hindab oma puhkeaega päikeseliste päevade järgi ja mõnikord kirub sademete rohkust nagu seda on annud juulikuu päevad. Põllupidaja vastupidiselt suvitajale hindab neidsamu sademeid, mis paisutavad viljasaaki, mis normaalselt tähendab töövaeva õnnestumist. Mõnes kohas (Edmontonis) on üliküllased sademed tekitanud uputusi ja sellega kaasuvaid kahjusid. USA Carolina osariikides on sademete puudus põletanud viljapõllud ja vett ei jätku isegi majapidamistes. Tshernobõli sadestused (radioaktiivsus jõujaama plahvatusest) on muutnud sealsed viljapõllud olematuks ja elualad mitteelatavaiks. Kodumaal on sadestusest surnud mesilased ja rannapiirkonnis ka linnud.

Nii siis oleneb piirkonnist ja inimeste huvialadest, kuidas hinnata keskSuvist päeva, mis tingitud klimaatilistest oludest. Kuid klimaatilised mõjud ei ole ainsad, millest oleneb inimese-töötaja meeleolu. Majanduslikud ja poliitilised mõjutused on eritegurid, mis võivad palju meelehärma tekitada ja teevadki seda. Alles see oli kui Kesk-Ameerika preeria farmer imetles selle aasta ülirohke viljasaagi lubadust. Veel praegu ehitab ta viljahoidlaid sügiseks, kuhu oma saaki hoiule panna.

Kuid veel on senised hoidlad kuldseid terasid täis, sest välisturud pole suutnud eelmist saaki vastu võtta. Nende farmerite mureks on, kuidas realiseerida uut saaki. Sest vili ei saa alatiseks hoidlaisse jääda: pangakrediidid nõuavad seniste toodangulaenude tasumist. Et olukorda leevendada, otsibki näiteks valitsus USA-s vahendeid olukorra ratsionaliseerimiseks. Siin peabki valitsuse raha appi tulema. Viljaturu elustamiseks rahvusvahelise võistluse korras tahab USA diskonteerida 30 protsendi võrra Nõukogude Liidu ja Hiina turgudele minevat viljahinda. Vahe maksab farmerile muidugi valitsus, kui see kavatsus läbi läheb.

Praktiliselt tähendab see seda, et USA maksumaksja riigifiskuse kaudu subsideerib kahe suure punase kolossi viljaoste läänest. Niisiis on rikkalik viljasaak Põhja-Ameerika preerias esiteks majanduslik küsimus, mis on muutumas ka poliitiliseks küsimuseks. Sest mida teeb siis Kanada viljakasvataja, kui USA ujutab kommunistlikud turud üle omapoolselt diskonteeritud hinnaga? Kanada farmer loodab sügisel koguda 30 miljonit tonni nisu ja tahab seda samuti realiseerida USA-ga ühistel turgudel. Silmnähtavalt ületab pakkumine selle aasta viljaturul nõudmise ja punased maad on sedapuhku viljaostude suhtes valija seisukorras.

Ottawas ollakse USA viljahinna diskonteerimise pärast tõsises mures. Nii ollakse mures ka Austraalias, teises vilja eksporteerivas maas. Nii Ottawa kui ka Canberra on USA valitsusele saatnud omapoolsed märgukirjad koos rahulolematusega Washingtonile. On selge, et kavatsetud diskonto nisuhinnale viib alla viljahinna ka Kanadas ja Austraalias.

Nii astub loodusjõudude, päikese ja sademete, kõrvale järgmise jõuna majandus ja sellega seoses ka poliitilised arusaamad. Tekkinud erakordse saagi realiseerimise mure kõrval on majanduslikud kujunemised ja poliitilised otsused mõõduandvad igale maksumaksjale, esiteks hindade turul ja teiseks tulumaksu lehel.

Kuid siiski on halvemas olukorras see, kellel midagi ei ole. Sellisesse olukorda on sattunud Põhja- ja Lõuna-Carolina tulupidaja, kes juba nüüd näeb, et tema loodetud viljasaak on samahästi kui olemata. On ju selge, et ka nende farmerite toodangulaenud tulevad pankadele maksta. Selle kuluposti peab USA valitsus oma väljaminekuile otsa panema, kui ei taheta et põua all kannatanud talumajapidamised oksjonihaamri alla ei lähe.

Suvitaja järverannal ei pea siis muretsema päikese paiste ja vihmasaju pärast, kui ta teab et südasuvel on hoopis suuremaid muresid.

V.

Aeg on tegutseda

Vaatamata suvisele ajale on maailmapoliitilisel alal juba üle maailma arenemas eeltööd sügiseseks tegevusperioodiks, millal toimuvad mitmed ka meile väga tähtsad rahvusvahelised poliitilised sündmused. Ühendriikide ja Nõukogude Liidu valitsused on oma positsioone kindlustamas aasta lõpul kavatsetud kahe suure ueks kokkutulekuks, seatakse programme ÜRO (UN-i) sügise üldkoosoleku aktsioonideks ja Viinis novembris kokkutuleva Euroopa Julgeoleku konverentsi järjekordseks järelkonverentsiks Helsingi kokkuleppe küsimustes.

Sellel tagapõhjal on balti rahvastel suvel aeg koostada ja viimistleda oma plaane balti rahvaste vabadusvõitluslikeks aktsioonideks eeloleval sügisel ja talvel. Selleks annavad meile võrdlemisi soodsa lähtealuse mõned viimaseaegsed sündmused ja deklaratsioonid.

Meil on põhjust meenutada Ühendriikide Kongressis kevadel vastu võetud resolutsioone Balti Vabaduspäeva väljakuulutamiseks USA-s ja selle põhjal 12. juunil avaldatud president Reagani soojasõnalist proklamatsiooni Vabaduspäeva kohta. Selles proklamatsioonis avaldati selgesõnaliselt Ühendriikide seisukoht Balti riikide suhtes ja mõisteti hukka praegune julm Nõukogude okupatsioon Balti riikides ja sellest johtuv suur hädaoht balti rahvaste olemasolule.

USA Kongressi resolutsiooni tähtsust balti rahvaste suhtes mõistis nähtavasti ka Moskva, kes juba enne Reagani proklamatsiooni avaldas 7. juunil vihastnõretava TASS-i kommentaari, mis kõige hullemate sõnadega otse sõimas Ameerika presidenti. President Reagan oli juba harjunud Moskva niisuguste vihapursetega ja Vabaduspäeva proklamatsiooni täiendas kommentaariga, et ta tahab kasutada edaspidiseid kohtumisi Nõukogude võimumeestega, et isiklikult Balti riikide iseseisvuse taastamise küsimust üles võtta.

Samasugune Balti riikide iseseisvuse taastamise küsimuse ülesvõtmine on praegu ettevalmistamisel ka Euroopas. Seal on ettevalmistamisel resolutsioon Balti riikide küsimuse rahvusvaheliseks ülestõstmiseks Euroopa Nõukogu sügisesel koosolekul. Euroopa Nõukogu koosneb Euroopa Ühiskonna riikide valitsuste esindajaist, on tugevama teojõuga kui Euroopa parlament, kus paari aasta eest Balti riikide vabaduse taastamist taotlev resolutsioon, Otto Hapsburgi esitatuna, vastu võeti, kuid mille rakendamine hiljem seisma on jäänud.

Nii on praegu mitmel liinil lähemas tulevikus avanemas võimalused Eesti ja teiste Balti riikide küsimuse ülesvõtmiseks. Sellel tagapõhjal on meil endil just praegu aeg tegutsemiseks. Ajaliselt kokkulangevalt on selleks ka praegu olemas otsene võimalus. See on balti rahvaste ühine aktsioon Balti riikidele Ühinenud rahvaste Organisatsioonis (ÜRO-s) esinduste saamiseks, esialgu vaatleja staatuse saamise näol.

See aktsioon läks käiku selle aasta veebruaris, Eesti ja Leedu Vabariikide aastapäevade ajal. Algas aktsioonile toetusallkirjade ja rahaliste toetuste kogumine. Need aktsioonid on praegu käigus ja andnud juba esialgseid tulemusi. Kuid see on alles aktsiooni algus. On küll loodud aktsiooni läbiviimise esialgne organisatsioon, aga see on veel alles arendamisel ülemaailmseks. Kindlamal kujul ja üle maailma läheb ÜRO aktsioon ja sellele teotusallkirjade kogumine käiku alles sügisel. Kuid ka suvel on võimalusi, kus saab allkirju koguda ja majanduslikku toetust anda.

Kasutagem esinevaid võimalusi ja arendagem ÜRO aktsiooni ka suvel. Eriti aga püüame sügisest alates saada oma kaasmaalaste ja kohaliku maa tegelastelt ja rahvalt toetusallkirju ja majanduslikku toetust nii palju kui võimalik.

ÜRO aktsioon vajab tugevat poliitilist ja majanduslikku toetust. Selle organiseerimisele saame kõik kaasa aidata. Teeme siis seda ja aega viitmata, sest suvele järgneb sügis ja siis on vaja meil näidata, kuivõrd ise toetame oma vabadusvõitlust!

E.S.

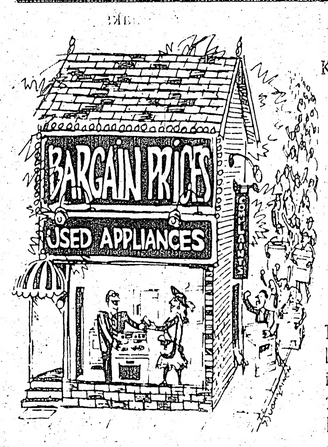

Kasulik teada

Usaldus oluline tarvitatud esemete ostmisel

Inimesed, kes ostavad tarvitatud pliite ja teisi majapidamis seadeldisi (appliances), võivad saada „põletada", kui nad ei osta usaldusväärsest ärist.

Tarbijate- ja ärisuheteministeerium (Ministry of Consumer and Commercial Relations) on saanud kaebusi inimestelt, kes on ostnud kasutatud külmutuskappe, pliite, pesumasinaid või kuivatajaid, mis läksid kohe rikki või ei töötanud üldse. Tihti on sel juhul ainuke lahendus kaevata müüja kohtusse (small claims court).

Kasutatud, kuid hea seadeldise ostmiseks on vaja leida aus äri. Kunagi mitte esimesest ettejuhtuvast ärist osta, ja ka mitte ainult hinda arvestada. Ost, mis tundub odav, võib minna üsna kalliks kui seadeldis ei tööta õigesti.

Usaldusväärse firma otsimine võib olla aegavõttev, kuid võib säästa raha ja sekeldusi hiljem. Asutused, nagu „The Better Business Bureau" ja kohaline „Chamber of Commerce" (Kaubanduskoda) võivad selles suhtes aidata, kuid parem on kuulata sõprade või tuttavate soovitusi. Kui keegi on olnud rahul ostetud kaubaga, on see parim tõend äri aususest.

Mõned tarvitatud seadeldiste ärid pakuvad oma kaubale piiratud tagatist — tavaliselt 30 kuni 90 päeva peale ostu. Tagatis oleneb aga müüja tahtest sellest kinni pidada. Tagatis on ka kasutu, kui äri lõpetab tegevuse või läheb pankrotti.

Enne ostu on soovitav järele vaadata, kas seadeldis töötab. Ausad ärid on sellega nõus ja näitavad (demonstratsioon).

Ostes eraviisiliselt oleneb tehingu täiesti ostja-müüja aususe suhtest.

Iga kasutatud seadeldise ostus on vaja ettevaatust.

KOKKULEPE LONDONIS

Tsaari-Venemaa võlad kustutati, Moskva loobus kahjutasunõudest

LONDON — Inglismaa kustutas Tsaari-Venemaa 60 aastat vanad võlad ja Moskva loobus nõudmisest inglaste poolt tehtud kahjustuste eest 1918-1921. a. kodusõja ajal. Kokkulepe tehti külaskäigul viibiva N. Liidu välisministri Eduard Shevardnadze'ga ja Briti välisminister Howe väitis, et see aitab kaasa paremate suhetele.

Kokkulepe hõlmab võlausaldajaid, kaasa arvatud vanad Vene riigilaenu võlatähed, kokku 98 miljoni dol. väärtuses. N. Liit ei ole kunagi lubanud neid lunastada ja nägusaid tsaaribonde peeti kõlbulikuks vaid tapitseerimiseks.

Moskval oli Inglismaale 3 miljardi dollari suurune vastunõudmine sekkumise pärast revolutsioonile järgnenud kodusõtta. Briti esialgne nõudmine N. Liidu vastu oli 1,3 miljardit dollarit kaotatud varade katteks.

Inglise pankadele tuli kokkulepe ootamatusena ja avab venelastele tee briti rahaasutustesse, mis senini tasumata võlgade pärast oli suletud. Tsaari-Vene I-bondid olid börsil peaagu väärtusetud. Pärast 1917. a. revolutsiooni Moskva teatas, et ei vastuta tsaar Nikolai II võlgade eest, kes koos perekonnaga tapeti. Tsaar oli laenanud peamiselt Inglismaalt raudteede ehitamiseks. Äsjane kokkulepe kustutab vastastikused nõudmised ja 72 miljoni dollari suurune külmutatud arve Baring Brothers and Co. pangas Londonis jagatakse. Umbes 4 miljonit dol. saab N. Liit ja ülejäänu läheb Inglise välisministeeriumile võlausaldajate rahuldamiseks.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 9.50%
Isiklikud laenud alates 11.00%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Kiri Saksamaalt

Raha ja Hippokratese vanne

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Hippokratese vanne on kehtiv arstidele ka tänapäeval. Aga kui jälgida massiteabeid, möödab Hippokratese vanne Saksamaal ainult Dmark. Ehkki saksa hambaarstid kuuluvad maal tippteenijate hulka, sissetulek aastas läbilõikes 226.000 marka, näib, et on ikkagi vähe. Kui haigekassad tahtsid teha honoraride kõrgendamises pausi, ähvardasid hambaarstidekoja funktsionäärid patsiente „kiiremini ja valurohkemalt" ravida. Nüüd sõdivad nad käte ja jalgadega vastu alates 1. juulist lubatud praktiseerimisele Euroopa Majandusliidu hambaarstidele. Räägitakse koguni hambaarstide ülikülluses, ehkki patsiendil tuleb sageli oodata mitmeid nädalaid.

Parem lugu pole ka arstidega. Nüüd teatas arstide organisatsioon, et saksa arstid ei ravi enam prokuröre, kes uurivad arstide pettusi haigekassa vastu. Nii on avastatud palju juhtumeid, kus on esitatud haigekassale manipuleeritud andmeid, et ennast rikastada. Riik ei uuri arstide pettusi põhjusetult. Ruhri piirkonnas ja Hamburgis pidi politsei moodustama erikomisjonid, et töödelda läbi miljonitesse markadesse ulatuvaid pettuseid. Ainuüksi Hammis lõppesid 350 juurdlust 120 karistusega arstide vastu, kellele mõisteti rahatrahve kui ka vanglakaristusi. Bochumis on peaprokurör Wolfgang Geisseli andmeil 13 protsenti kassaarstidest majandanud haigekassa rahasid oma tasku.

Kohtunik Alfred Groth ütles sel puhul: „Arvamine, et arstide hulgas on ainult üksikuid „musti lambaid", on rumal lasteusk. Aga seda usku püüavad arstide funktsionäärid sisendada patsientidesse. Samaaegselt aga annab arstide häälekandja „Status" kolleegidele nõuandeid, kuidas käituda praksise läbiotsimisel, kuidas kaotada asitõendeid, kuidas keelduda kõnelusest juurdlusel ja kuidas kaitsta patsientidekartoteeki konfiskeerimise vastu.

Selle asemel, et anda kahtlustustele uut kütet, nagu lõpeks arstide moraal raha juures, peaksid arstid ja nende organisatsioonid tegema kõik, et seada jalule arstide head mainet.

Dortmundi haigekassa lasi kontrollida 2000-nde hambaarsti arveid. Direktor Wilhelm Vogelsänger konstateeris jahmunult: „Uskumatu, kuidas see kõik on tehtud. Hambaproteese ei parandata, vaid lastakse kalli raha eesti teha uued. Paljudel patsientidel tõmmatakse hambad välja, ilma et see oleks vajalik. Mängus oli suur ja kiire rahateenimine. Kõik kindlustatute arvel."

On selge, et ei taheta kedagi lasta selle kullaaugu juurde. Stuudium tahetakse piirata. Räägitakse koguni hambaarstide proletariaadist, ehkki on tegemist vastupidisega. Kõik ainult selleks, et ise eluajal miljonäriks saada. Ja Hippokratese vanne, mida annavad arstid ka nüüd, näib olevat ainult üks tülikas formaalsus.

NÕRDINUD POLITSEI

Pärast suurlahinguid tuumajõu vastastega Wackersdorfis ja Brockdorfis, kus sai vigastada 185, kellest 27 luumurretega haiglas, on politseinikud nõrdinud ja seaduseandjatest pettunud. Tuhanded politseinikud rakendatakse demonstrantide vastu, sajad isikute ja objektide kaitseks, aga tegelik ülesanne, kriminaalsuse tõkestamine, jääb seejuures unarusse. Süütegude arv on tõusnud 2,7-lt miljonilt 4,1-le miljonile aastas. Kuritegudest suudab politsei avastada ainult 40 protsenti süüdlastest. Iga 12 sekundi vältel on üks kallaletung, kahe minuti vältel on üks sissemurd, iga 12 minutis on üks seksuaaldelikt. Võtame näiteks Hamburgi. Seal tuleb 100.000-nde elaniku kohta 16.000 süütegu. Nende hulgas üle 10.000-nde varguse. Üha sagedamini murtakse päise päeva ajal korteritesse sisse, röövitakse inimesi tänaval ja lüüakse allmaa raudteejaamades vigaseks. Politsei jaoks ei ole raha. Uusi kohti ei rajata juurde, ehkki selleks kisendav vajadus. Paljud politseiametnikud on ülekoormatud paberikraamiga büroos. Tänavail näeb politseipatrulle harva.

Politseinikud on pahased poliitikutele, kes teevad liiga liberaalseid seadusi kurjategijate kaitseks. Nad on pahased elanikkonnale, kellele antakse massiteavetes vale pilt politseist. Ollakse pahased vangimajadele, kust antakse puhkust isegi raskekalfibrilistele roimaritele, kes kasutavad vabakäiku uute kuritegude sooritamiseks. Nüüd pärast lahinguid tuumajõujaamade juures ähvardas politsei ametiühing streigiga. Kui Baieri siseministeerium lubas sisse seada relvad kummikuulidega, käib ajalehtedes ja teistes meediumides vägev urisemine, et kummikuulidega võib inimesi vigastada. Seejuures unustatakse nagu ära, et politseinike pihta tulistatavad mutrid, teraskuulid ja Molotovi kokteelid võivad ka politseinikke vigastada. Ja ikka veel ei kehti demonstratsioonidel maskeerimiskeeld. Seaduseandjatest ütlevad liberaalid ja sotsid, et praegused seadused on piisavad. Vastavad asjamehed tuleks korraks ise saata vägivaldsete demonstrantide vastu. Küllap nad siis näeks, kas seadus on piisav või mitte. Aga politsei juures on tõepoolest „Null Bock" nagu ütlevad tööpõlgurid noored.

-kk

Terroristid mõrvasid saksa tööstusmänedzheri

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksamaal tegutsev „Punaarmee Fraktsioon" RAF mõrvas 9. juuli hommikul Müncheni lähedal Siemensi elektrokontserni shefi prof. Karl Heinz Beckurti ja tema autojuhi Eckart Groppleri. Terroristid oli kinnitanud ühe alleepuu külge 10kilose pommi, mis süüdati elektriga. Pomm purustas auto ja surmas sõitjad. Prof. Beckurt oli saksa parim aatomiuurija ja raalispetsialist, kes viis saksa tehnika maailmaklassi. Siemensi elektrokontsern tegeleb ka ameeriklaste SDIprogrammiga.

Teopaigale jäeti kiri, et mõrva kordasaatjaks oli „Kommando Mara Cagol". Viimane oli Itaalia Punase Brigaadi sheff Renato Curcioga abielus ja sai 1975. a. juunis tulevahetusel politseiga surma.

Punaarmee fraktsioon on teostanud Saksamaal juba 37 mõrva. Selle organisatsiooni südamikku kuulub umbes 20 isikut, kes kõik kõrge intelligentsiga ja kõigiks valmis. Neil on ühendus teiste terroriorganisatsioonidega Euroopas nagu „Action Direct" Prantsusmaal, „IRA" Iirimaal ja „ETA" Hispaanias. Mõrv Münchenis teostati Hispaania mustri järgi.

K.K.

VABADUSVÕITLEJATE PEREKONNAD VAJAVAD ABI

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26, Stockholm, Sverige.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
(416) 466-1502

LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, korsamika-, naha ja puunikerduse alal.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 Moore Avenue, Toronto
Esindaja
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Stseen Jäekääru V

Valg
noo

Möödunud laup
toimus Jõekääru l
traditsiooniline V
oma ulatuselt ja e
tis meeldiva mulje
gevusest ja saavut

Ka ilmataat laskis
valt lõppeda. Olgugi
mikupoole oli saj
pidu tulnud jälgima
vanemaid ja noorte

Noortepere (86
hämaruses kasvata
diväljakule pikas r
kude säras, kus don
vas pääses kaunilt
tajate poolt tugeva

Lühikese tervitu
dus suvekodu juhat
nask rahva poole j
erinevate otstarvete
sid ja laagreid, kuid
üks, mis tegutseb
Jõekääru suvekodu.
ti keel ja eesti mee
seda meie esivanem
ja igal ajal. Meil
eestikeelne ajakeht
mida toimetab sel a

Meie esitame tei
poolt koostatud põ
gasi", mis on terv
noorte omaloomin

Põimiku esimene
rekond Vingumägi
dusse autoga, mis s

Järgneb esimene
kus on pikk ja täpn
ette lugemine kuts
esile aplausi ja naer
vaatus algab laul
paadist kiikriga".
on vaidlusi eesti k

Sol Littma

Sõjak

„Sa

Ajaleht „The St
et natsiküti Sol Li
Deschenes'i
muutumas poliiti
„Valitsus kavatse
chenes'i uurimisk
diga katta ja maha
Littman, kes on
Simon Wiesentha
ta köneles Winn
Õpetatud Seltsi
Learned Societie

Kanada arhivaa
vist") Bob Haywar
komisjoni poolt k
tehta avalikult tea

Littman ütles, e
Deschenes'i komi
kuna keegi ei pääs
de lähedale — ja
moodus, kuidas v
tundelisi inimesi.

Littman ütles v
misjon, kartes poli
ja Balti ühiskonda
kohtuprotsessi ai
isiku vastu, selle
kohut 400-ja end
üle, mida ta väid
vat.

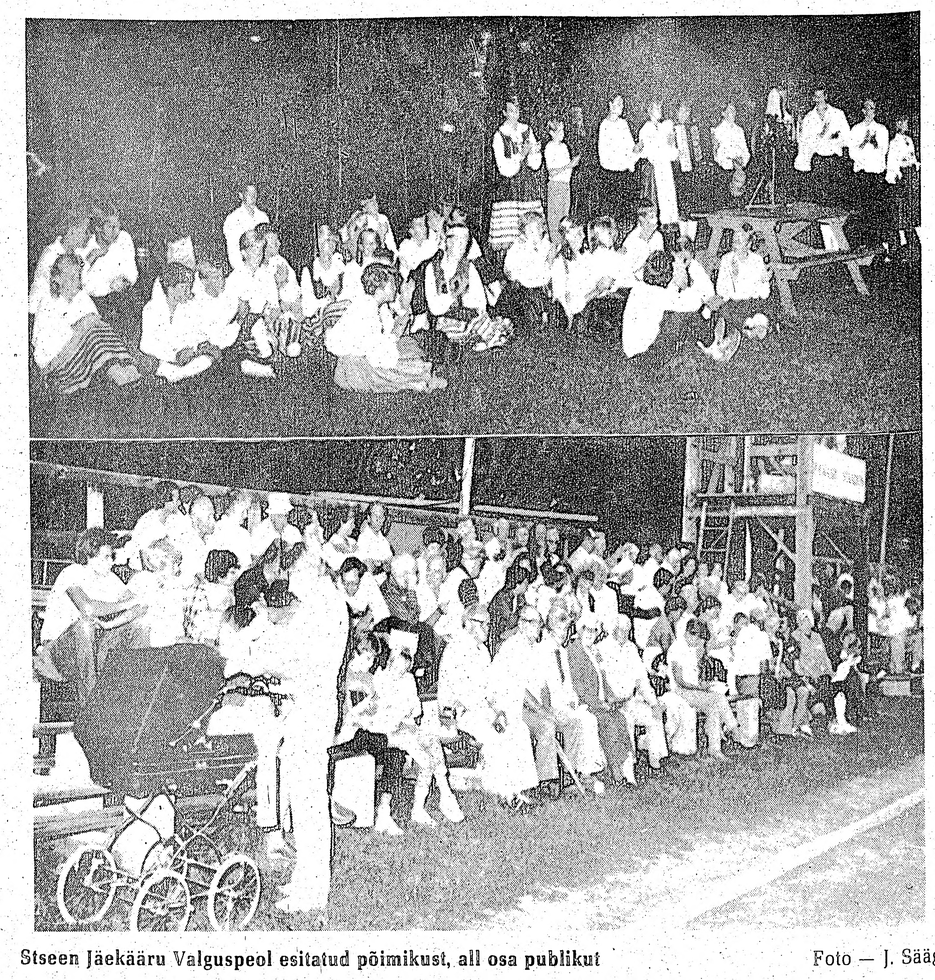

Stseen Jäekääru Valguspeol esitatud põimikust, all osa publikut Foto — J. Säägi

Valguspidu Jõekääru noorte omalooming

Möödunud laupäeval 26. juulil toimus Jõekääru laste suvekodus traditsiooniline Valguspidu, mis oma ulatuselt ja ettekannetelt jätis meeldiva mulje meie noorte tegevusest ja saavutusest.

Ka ilmataat laskis valguspeol kuivalt lõppeda. Olgugi et öösel ja hommikupoole oli sajune, oli noorte pidu tulnud jälgima arvukalt lastevanemaid ja noortesõpru.

Noortepere (88 last) ilmus õhtuhämaruses kasvatajate saatel spordiväljakule pikas reas ja valgusvihkude säras, kus domineeriv rahvaroivas pääses kaunilt esile ning sai vaatajate poolt tugeva aplausi.

Lühikese tervitussõnadega pöördus suvekodu juhataja dr. Kersti Linask rahva poole ja lausus: „Palju erinevate otstarvetega on suvekodusid ja laagreid, kuid nende hulgas on üks, mis tegutseb edukalt, see on Jõekääru suvekodu. Siin valitseb eesti keel ja eesti meel. Siin räägitakse seda meie esivanemate keelt pidevalt ja igal ajal. Meil ilmub siin oma eestikeelne ajakeht „Jõekääru Joru", mida toimetab sel aastal Marje Luik.

Meie esitame teile Maaja Matsoo poolt koostatud põimiku „Edasi-tagasi", mis on terves ulatuses meie noorte omalooming."

Põimiku esimene vaatus algas perekond Vingumägi sõiduga suvekodusse autoga, mis sõitis lavale.

Järgneb esimene päev suvekodus, kus on pikk ja täpne päevakord, mille ette lugemine kutsub rahva hulgast esile aplausi ja naerupurskeid. Teine vaatus algab lauluga „Ma vaatan paadist kiikriga". ...Kõnelustes kus on vaidlusi eesti keele üle, Pille lausub: „Meie peaks hoopis kaugemale tagasi minema oma vana-vanemate juurde, küll me siis õpiks ja oskaks eesti keelt. Kolmas vaatus oli „Minevik" ja lõpp jälle olevikus, kus lapsed vaatavad tõsiselt üsteisele otsa ja järsku käratavad: „Eesti keeles!" Vaatus lõppes Jõekääru lauluga.

Põimikule järgnes tõrvikutega rongkäik.

Palvelaulu laulsid suured tüdrukud ja sügavalt rahvusliku palve pidas Endel Ruberg.

Tänusõnu väärivad Toronto Eesti Naisselts — eesotsas selle energilise esinaise Heljo Novek'uga, suvekodu juhataja dr. Kersti Linask ning õhtu kavalise osa organiseerijad-lavastajad. Koostaja ja lavastaja Maaja Matsoo, tantsu- ja laulujuhid: Silvi Matsoo, Merike Luud, Tiia Pihl, Peeter Roose, Maimu Nõmmik, jutustaja Maaja Matsoo ja pillimees Peeter Jeeger, neid tänati roosiõitega. Rahva ette kutsuti ja avaldati tänu roosiõitega abistajad: Karl Novek, Mikk Jõgi, Ilmar Kütt ja Paul Pede.

Kaastegevad olid hr. Vingumägi — Kalev Wallner, pr. Vingumägi — Kristi Luik, Pille Vingumägi — Maia Linask, Juhan Vingumägi-Märt Matsoo, Maila Piripill — Liia Rebane, Kalle Piripill — Peeter McConnon, hr. Täpne — Madis Saks, Peeter Vingumägi-Andres Puhvel, Joosep Vingumägi-Raivi Ling, Jaan Vingumägi — Kristjan Wallner.

Rahva seast oli kuulda ütelusi: Jõekääru on näitlejate ja rahvatantsijate taimelava.

J. S-gi

Pidu Mäeotsal

Järgmine eesti üritus Vancouveris toimub laupäeval, 16. augustil Mäeotsal algusega kl. 3 p., kus Läänerannikku Eesti Päevade korraldusel peetakse rahvapeo eelpidu, millest palutakse Expo külalisi osa võtta.

LEP juhats

Soome spordiklubi Sisu korraldusel
ROCK-TANTSUD
reedel, 8. augustil – The House of Finland, 276 Main St.
Populaarne
LEHTI BROTHERS BAND ja D.J.
Eesti noored oma sõpradega – tulgo kaasa!
(19-aastased ja üle)
Piletid $5.- „Meie Elus" ja uksel.

TÖÖPAKKUMISED

Lilleäri Torontos vajab
ÄRITEENIJAT
Hea inglise keele oskus vajalik. Informatsiooniks küsida INTA't tel. 466-1502

KORTERID

TUBA ÜÜRIDA
meesisikule Scarborough's, väga soodsatel tingimustel. Helistada tel. 499-9751

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Sol Littman süüdistab:

Sõjakurjategijate küsimus „saladuse katte all"

Ajaleht „The Standard" kirjutab, et natsiküti Sol Littmani arvates on Deschenes'i uurimiskomisjon muutumas poliitiliseks pettuseks. „Valitsus kavatseb nähtavasti Deschenes'i uurimiskomisjoni tsemendiga katta ja maha matta," ütles Sol Littman, kes on Kanada esindaja Simon Wiesenthal'i Keskuses, kui ta kõneles Winnipegis Manitoba Õpetatud Seltsidele („Manitoba Learned Societies").

Kanada arhivaar („Federal Archivist") Bob Hayward ütles, et uurimiskomisjoni poolt kogutud andmed ei tehta avalikult teatavaks.

Littman ütles, et „raske on vaielda Deschenes'i komisjoni järeldustega, kuna keegi ei pääse nende protokollide lähedale — ja see on väga kaval moodus, kuidas vaigistada vastutustundelisi inimesi."

Littman ütles veel, et uurimiskomisjon, kartes poliitilist tuld Ukraina ja Balti ühiskondadelt, võib alustada kohtuprotsessi ainult mõne üksiku isiku vastu, selle asemel et mõista kohut 400-ja endise sõjakurjategija üle, mida ta väidab Kanadas leiduvat.

„Sõjakurjategijate küsimus on alati hoitud saladuse katte all", ütles Littman. „Kanada valitsus on teinud kõik võimaliku, et hoida seda riigi ametnikkude ja bürokraatide käes ja eemal publikust ja kohtutest."

Littman ütles konverentsil, et mõned ukraina organisatsioonid Kanadas on konverentsi vastu, kuna neil on „pro-fashistlikud" juured.

Edasi ütles ta, et aastatel 1946 - 1950 „pro-natsi" ringkonnad kolmest ukraina organisatsioonist nõutasid Kanada valitsuselt Ukraina Waffen SS-diviisi liikmete Kanadasse laskmist.

Aastal 1950 oli 2 000 endist Waffen SS-meest Kanadasse sisse lastud, hoolimata föderaal-määrustest ja juutide protestidest, lisas Littman.

Aga professor Juroslav Rudnyckyi (Manitoba ülikooli slaavi osakonna asutaja) nimetas Littmani väiteid valedeks ja laimavateks.

Rääkides kuulajaskonnast, ütles Rudnyckyi, et Littman jälitab ainult natsi sõjakurjategijaid, kunagi mitte vihjates sovjettide sooritatud julmustele ukrainlaste ja teiste Ida-Euroopa rahvaste vastu.

Iisraeli peaminister käis Marokos rahusobitusel

Mõned araabia riigid kritiseerivad Maroko kuningat, kes kutsus Iisraeli peaministri rahusobitusele. Kuningas Hassan ja peaminister Peres pidasid läbirääkimisi kaks päeva, kuid tulemusteta. Hassan oli teine araabia riigijuht, kes avalikult kohtus Iisraeli peaministriga. 1979.a. Egiptuse president Anwar Sadat sõlmis Iisraeliga rahulepingu pärast kohtumist 1977.a. peaminister Menachem Began'iga. Sellest ajast araabia riigid keeldusid avalikest kohtumistest Iisraeli esindajatega.

Läänesõbralik Maroko kuningas esitas nõude, et Iisrael tunnustab Palestiina vabastamiseorganisatsiooni (PLO) ja tõmbub tagasi okupeeritud araabia territooriumilt. Peres keeldus ja sellega läbirääkimised ka lõppesid.

Süüria süüdistas Marokot „reetmises" ja Liibüa Moammer Gadhafi ütles, et Maroko murdis liidulepingut. Lääne-Beirut'is 2000 shiite muhameedlast ründasid Maroko saatkonda. Maroko kuningas, kes oli Araabia riikide konverentsi esimees, loobus oma ametist.

Riia . . .

(Algus esiküljel)

küsimuste nõunik, delegatsiooni esimehena, ja liikmeina välisministri assistendi abi Mark Palmer, kaitseministri assistent Richard N. Perle, USA endine suursaadik UN-is Jeane Kirkpatrick, endine rahvusliku julgeoleku nõunik Robert MacFarlane, ajakirja „TIME'i" Washingtoni büroojuhataja Strobe Talbot ja ajakirja „Public Opinion" toimetaja Ben Wattenberg. Ameerika delegatsiooniga koos võtab konverentsist osa ka väiksem grupp ameerika ajakirjanikke konverentsi katmiseks ameerika ajakirjanduses.

Ameerika Riia-reisi grupp algab oma reisi Venemaal Leningradis 12. septembril ja lõpetab teekonna pärast Riia konverentsi Moskvas 23. septembril.

Konverentsist osavõttev Ameerika delegatsioon võetakse enne ärasõitu vastu president Reagani poolt ja konverentsist osavõtjaid informeeritakse konverentsi küsimusist Washingtonis terve päeva jooksul.

LÄTLASED NÕUS

Üleameerikalise tegevusega Ameerika Läti Ühingu (ALA) esimees Aristids Lambergs on mai kuus, kui olid käigus ettevalmistused konverentsiks, avaldanud pikema seletuse ühingu arusaamisest konverentsist. ALA esimees rõhutab, et ta tunneb muret selle pärast, et Chautauqua konverents toimub okupeeritud Läti pinnal, mis ei ole kooskõlas Ameerika ametliku poliitikaga Balti riikide suhtes. Kuid ALA loodab, et konverentsil ka Läti vabaduse taastamise küsimus üles võetakse, mispärast nad ei ole konverentsi vastu. Vastuseks ALA esimehe teadaandele tänab USA välisministri abi John C. Whitehead kirjaga 29. maist ALA esimeest A. Lambergsi selle eest, et ta saab aru konverentsi mõttest ja kinnitab, et Ameerika valitsus endiselt peab kinni oma seisukohtadest Balti riikide küsimuses ja peab silmas balti ühiskondade huvisid.

*

Kogu konverentsi küsimuse võtab terava kriitika all „New York Post'i" juhtkiri 13. juunist. Juhtkiri käsitab küsimust selgejooneliselt Balti riikide seisukohalt vaadatuna, pidades Ameerika poliitilise delegatsiooni, kuigi vormiliselt eraviisilist, minekut konverentsile okupeeritud Lätti lubamatuks. Sellega minnakse samasse Lätti, kust venelased 46 aasta eest viisid 10.000 lätlast surema Gulagi laagritesse. Nüüd tahetakse seda fakti maailma mõttest kustutada. Seda ei tule lasta sündida, lõpetab leht.

KOMMENTAAR

Ameerika diplomaadid pidutsema Läti gulaagi

Ameerika eliiti tahetakse uuesti panna uskuma Nõukogude Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise pinge vähenemisesse. Sellise arvamise laiendamiseks aitavad agaralt kaasa endine president Carteri nõuandja Z. Brzezinski ja pensioneeritud admiral J. Eberle.

Samas suunas näib töötama ka Fordi Sihtasutis, kes olles kindel kahe suurriigi vahelise pinge vähenemises ja sellise väite propageerimiseks, organiseerib 15. kuni 19. septembrini 1986 kokkusaamise 200 ameerika diplomaadi ja samaarvulise nõukogude tegelaste grupi vahel.

See sõbralik ja hubav neljapäevaline bankett toimub Riias, st. selles kõige kinnisemas linnas ja maal, mida N. Liit peale 1939. aastat anastas! Riias peetakse kinni tuhandeid poliitvange töölaagrites, kust neid iga päev kinnistes veoautodes veetakse ehitus- või muile puhastustöödele. Neist Riia koonduslaagritest salaja tehtud filmi näidati 1984. ja 1985. aastal paljudes Prantsuse, Belgia ja Itaalia linnades. Isegi ametlikus teleris anti sellest väljavõtteid.

Fordi sihtasutis näib arvama, et rahvusvahelise pinge vähendamiseks tuleb aidata N. Liitu selle häbipleki pesemisel, ükskõik mis ta veel vahepeal võiks korda saata. Selleks siis kutsutaksegi 400 isiksust pidutsema ainult mõnisada meetrit eemal asuvaist poliitvangide laagritest.

Sellise taktika oli N. Liit leiutanud juba kolmekümnendatel aastatel: homme on selle või teise ringkonna külastamine, mille puhul võite ise näha, et seal midagi halba ei juhtu. Kui seal juhuslikult näete veel vange, siis on nad tugevad ja prisked, kuna tegelikult on tegemist vangideks moonutatud vangivalvuritega. Vangid on veetud külaskäigu puhuks kusagile mujale...

VAATLEJA PARIISIS

Sport

Laura Randmaa mängib Julie Staples'iga „Sun Life" National võistlustel.

Tennis

Laura Randmaa esikohtadel

Ontario noorte tennise meistrivõistlused 16.a. vanusegrupis peeti 14 — 20. juulini Scarborough' L'Amoreaux' Tennis Centre'is. Laura Randmaa, vaatamata oma vanusele, tuli paarismängus esimeseks ja üksikmängus teiseks. Tema kaaslaseks paarismängus oli 16. a. vanusegrupi võistleja Maureen Drake keda, nagu Laura Randmaad ki, treenitakse olümpiamängude kandidaatide treeningkeskuses.

PAARISMÄNGUD

Nende esimesteks vastasteks olid Juli Leskovar ja Michelle Riiman, keda võitsid 6-3, 6-2. Teiseks — Aimee Zweig ja Jenny Miller, keda võitsid 6-2, 6-3 . Finaalis olid nende vastasteks Michelle Duda ja Lisa Parks, keda võitsid 4-6, 6-3,6-2. Selle võiduga saavutasid meistriitlid.

ÜKSIKMÄNGUD

Laura Randmaa esimeseks vastaseks oli Monique Anders, keda ta võitis 7-5, 6-2. Teiseks vastaseks oli Susi Italiano, keda võitis 6-0, 6-1. Kolmandaks vastaseks oli Michelle Duda, kes sellel turniiril oli reastatud nr. 1 võistlejana ja kes Laurale juba tugevat vastupanu avaldas. Ka see mäng lõpppes Laura võiduga 7-6, 6-3. Finaalis oli tal vastaseks tema kaaslane paarismängus Maureen Dake, kes oli ainukene sellel turniiril, kes teda suutis võita ja nendevaheline võistlus, mis kestis üle tunni, lõppes Maureen Drake'i võiduga 6-4, 6-2, jättes Laura Randmaa teisele kohale.

Eelmisel nädalalõpul peetud „Sun Life National" võistlustel Mississaugas, Ont., kus auhindadeks oli 50.000 dollarit, naiste võitjaks üksik-ja paarismängus tuli Kanada parim naisvõistleja Carling Bassett. Paarismängus tema kaaslaseks oli Jill Hetherington Peterborough'st. Meestevõitjateks tulid üksimängus Andrew Sznajder Torontost ja paarismängus Grant Conell Vancouver'ist ja Mark Greenan Cambridge'ist. Laura Randmaa võitis esimese mängu J. Staples'i vastu 7-6, 6-2. Teiseks vastaseks oli J. Yong, kes võitis Laura Randmaa'd 6-4, 6-2.

HARALD RAIGNA

Karl Treil seitse esikohta USA masterite meistrisvõistlustel

Valden Sadul jooksis 800 m uue Kanada rekordi

Eesti Masterite Klubi liikmete võistlusreisi USA masterite meistrivõistlustele, mis toimusid 18-20. juulil Uniondale'is, Long Island'il, alustati 17. juulil kl. 5 homm., et jõuda kohale enne New Yorgi õhtust suurt liiklust.

Uniondale Athletic Complexi staadion on uus ja väga hea, kuid ühte staadioni on vähe suurvõistluse läbiviimiseks. Registreeritud oli 868 võistlejat. Kolmes kiirjooksu alas ja 800 m jooksus kokku oli üle 800 osavõtja, mis nõudis üle 70 eeljooksu. Suur võistlejate arv lõi korraldajate kavandatud ajajaotused segi, kuid siiski suudeti võistlused enamvähem rahuldavalt läbi viia. Jälgisin 100 m eeljookse ja starterite tegevust. Iga kolme kuni nelja minuti järele oli uus start. Vale start oli lubamatu, üks „vargus" ja oldi kõrvaldatud. „Set" (valmis) ja paugu vahe oli väga lühike, veel lühem kui Roomas itaallaste „pronti" ja pauk.

Väljastpoolt võistlejaid oli tulnud Kanadast Austraaliast, Puertoorikost, Hiinast, Mehhikost ja Uus-Meremaalt. Külalistele oli kavandatud erinevad medalid, mis kutsus esile proteste.

Meie neljaliikmeline meeskond esines hästi selles suures „keeristormis". Valden Sadul võitis 800 m jooksu 60-65 klassis uue Kanada rekordiga 2:23,1 sek. (endine 2:24,6). Parandas oma isiklikku rek. 2,85 sek. V. Sadula peakonkurent ei olnud omas klassis ühtegi võistlust kaotanud, see oli jooks kus mõlemad jäägitult oma viimase välja panid. Mõned minutid peale jooksu, kaotaja soovis võitjale õnne, lausudes: „Sa tegid seda minule, mida mina olen teistele teinud."

V. Sadul (60-65 kl.) 100 m tõkkejooks 19,06 sek. 3 koht; 300 m tõkkejooks 51,88 sek., 3. koht; 800 m 2:23,10 sek., 1. koht; 400 m 65,00 sek., 5. koht; kaugushüpe 4,44 m, 4. koht; kolmikhüpe 8,44 m, 4. koht.

A. Jaago (60-65 kl.) kuulitõuge 12,87 m, 2.koht; kettaheide 38,55 m, 4. koht; odavise 36,72 m, 4. koht vasaraheide 28,70 m, 4. koht.

U. Limit (65-69 kl.) 5000 m käimine 29;19,0 sek., 2. koht.

K. Trei (75-79 kl.) 80 m tõkkejooks 17,04 sek., 1. koht; kõrgushüpe 1,15 m, 1. koht; kaugushüpe 3,90 m, 1. koht; kolmikhüpe 8,02 m, 1. koht; kuulitõuge 8,62 m, 1. koht; kettaheide 27,18 m, 1. koht; odavise 28,28 m, 1. koht.

Kanada meistrivõistlus on 1-3. aug. Sherbrooke'is, Que.

K.T.

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

Üleskutse Vaba Maailma eestlaskonnale

Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) soovib saada faktilist materjali Helsingi akti rikkumistes Nõukogude Liidu poolt. Materjali on tarvis, et rikkumisi esitada 4. novembril 1986. a. algavale Euroopa Julgeoleku ja Koostöö Konverentsi järjekordsele täisistungile Viinis, Austrias. Sellest võtab osa ÜEKN delegatsioon koos läti ja leedu ülemaailmsete organisatsioonidega.

Materjali on tarvis niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 8. septembriks käesoleval aastal.

Materjali on tarvis iga Helsingi akti sätte rikkumisest, kuid eriti enesemääramise õiguste, inimõiguste ja inimkontaktide alal. Siia alla kuuluvad näiteks järgmised alad: venestamine, usuline tagakiusamine, vangistamine poliitilistel põhjustel, emigreerumine, külastamine (sealt siia — siit sinna), perekondade ühendamine, postisaadetiste mitte kohalejõudmine ja tagastamine, telefonikõnede segamine, turismi takistused, perekondlik kontakt poliitvangidega jne.

Saadetav informatsioon peab olema täpne ja täielik, kus öeldud isikute nimed nii siin kui seal, aadressid, kuupäevad ja rikkumise üksikasjad.

Bernis toimud inimkontaktide konverentsil olid kõige täpsemad andmed juutidel ja lätlastel. Kas võime teha vähem oma kaasmaalaste aitamiseks?

Palume informatsioon ja materjal saata emmal-kummal allpool toodud aadressil:

Mäido Kari
19102 Stedwick Dr.
Gaithersburg, MD 20879
USA

Estonian World Council, Inc.
P.O. Box 23869
Washington, D.C. 20026-3869
USA

Kolm peotäit mulda

ANTON MÄNNIK'U MÄLESTUSEKS

Just nimelt kolm. Mitte üks ega kaks. Ka mitte rohkem, sest kolmega tegutses Anton Männik inimesena. Tal oli mitu ametit. Kodumaal vallasekretär ja perekonnaseisu ametnik. Võõrsil oli tööstur ja tsementitööde ettevõtja. Küllap veel mõnda muudki, aga jätame selle. Seda on igal.

Anton Männik köitis kõigepealt inimesena. Ta oli eestlane kuldsetes värvides. Isamaa poeg iga veretilgaga. Ta oli oma kihelkonna ustav esindaja. Vändra mees oli tema armsaim tiitel. Ja ta oli siiras põhjamaa karge usuga Jumala kummardaja ja oma kiriku tüse tugi.

Nende kolme omaduse juures ma peatun. Iga eest heidan peotäie mulda ta kalmule. Oleks see veel Vändra muld, siis oleksime mõlemad rõõmsad. Aga lepime sellega, mis saadaval, sest iga muld tuleb Jumala käte vahelt.

Anton Männik sündis 20. juulil 1910 Vändra taluperemehe pojana. Nimi pandi temale Vändras armastatud kihelkonna koolijuhataja Anton Jürgensteini eeskujul, kellest hiljem sai Postimehe kauaaegne toimetaja Tartus. Talu Anton lõpetas Vändras algkooli ja gümnaasiumi ja oli kaua aastaid viimase vilistlaskogu esimees. Läks edasi õppima vallasekretäri kursustele ja sealt diplomiga tagasi tulles sai kohe Vana-Kariste valla sekretäriks Viljandimaal. Hiljem kuni kodumaa püsimiseni töötas Tihemetsa vallas, kus 1942. a. abiellus Vändra gümnaasiumi lõpetanud neiu Lehta Ennist'iga. Põgeneti noorpaarina kodu. aalt ja kanti üheskoos nurisemata kodutu eluraskusi.

Tööga ja ettenägeliku tegutsemisega, ning ma lisan julgelt juurde et ka Jumala nähtava õnnistusega, asusid nad iseseisva ettevõtja teele. See edenes ja kasvas ning praegu tema ehitusblokkide tööstus töötab suure koormatusega. Euroopast ja Ameerikast on Anton reisides otsinud üles moodsamaid selle tööstuse masinaid ja ta tootmisvõime ja kvaliteet on tunnistatud esmaklassilisteks.

Teine tema elutöö haru oli tsemenditööde ettevõtmise kompanii suure autode ja masinate pargiga. Ka see töötab pidevalt ja hoogsalt ning mõlemates tööstusharudes saavad leiba hulk inimesi, nende seas arvukad eestlased.

Anton ise ja proua Lehta olid veel üldjuhtidena tegevad, nende lapsed aga juba tegelikus tööprotsessis. Vanem poeg Rein on elukutselt insener. Tütar Linda muusika- ja kompuuteriteadlane. Aga nooremad kaks on juba täie jõuga vanemate ettevõtetes ametis. Tütar Kersti blokivabrikus ja poeg, Anton junior, tsemenditööde kontraktor. Mainigem, et Anton Männik on Florida läänekalda linnas Naples'is nimetanud kolm tänavat oma kinnisvarasid eesti nimedega. Seal on Tallinna, Türi ja Vilsandi tänavad igale otsida ja lugeda.

Anton Männiku monumendi on eestlaste seas aga ehitanud tema surejooneline eestlaste eluavalduste toetamine. See on ajalugu ja ei kao niipea. Lakewoodi eesti kiriku ehitamisel on suur teene Anton Männikul. Ta oli selle koguduse abiesimees ka surres. Eesti maja, eesti seltsid skautide ja sõjameeste organisatsioonid, aga ka ülemaalised eesti organisatsioonid ja keskused said temalt tõhusat abi ja toetust. Antoni käsi oli helde ja lahke.

Ta haigus oli pikaajaline ja kurnav. Kolm aastat otsisid arstid abi ja mõneti näiski tervis tagasi tulevat. Arstid tegid kõik võimaliku, eriti ta sõber eesti arst Piirak Syracuse linnas, kus teda raviti. Aga ka hea ja targa inimese käsi on lühike. Surm tuli vaikselt ja rahulikult Syracuse haiglas kuus päeva enne 76. sünnipäeva.

Ta maeti suure eestlaste hulga ja arvukate sõprade poolt 19. juulil, päev enne sünnipäeva Lakewoodi eesti kirikus ja kalmistule. Ta viimne voodi uppus lilledes, mida armastus kandis heategijale tänuks.

Aasta tagasi sama suur rahvahulk pühitses lahkunu 75. a. sünnipäeva. Kõigile temale antud kingitustele andis Anton samapalju lisaks ja jagas eest organisatsioonidele. See oli tema tänu Jumalale edu ja õnnistuse eest.

Torontost sõitis arvukas vändralaste pere mitme auto ja lennukiga ja ka mujalt nad tulid matusele, kus A. Koppel ütles temale kodumaise õnnistuse soovi kaasa. Nende sõnade ja lillede kuhja sekka viskan ma kolm peotäit mulda Vändra õpetajana. Üks eesti kiriku, teine eesti rahva ja kolmas kodu koguduse poolt. Kolmainu Jumala nimel.

Jumal varjab Antoni helduses. Kaitsku Tema käsi Lehta teed lesepõlves. Juhtigu Tema arm ka laste eluteed vanemate kaunites jälgedes.

KARL RAUDSEPP

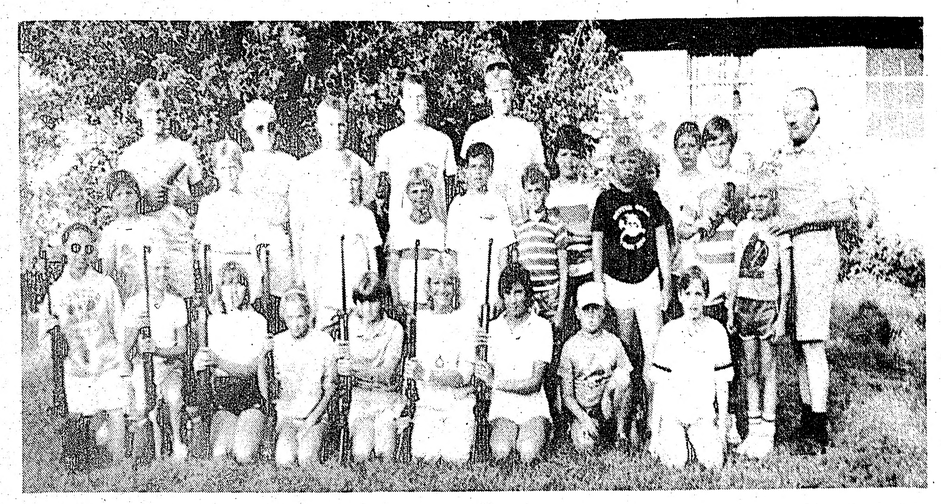

Jõekääru Laste Suvekodu paremad, püüdlikumad ja eesti keele vastu mitteeksijad esimesel ja teisel nädalal. Laskeharjutusest saavad osa võtta ainult need, kes eesti keele vastu ei „patusta", s.o. alati püüavad eesti keelt rääkida. Vasakult: Maimu Nõmmik (suvekodu õde), Kersti-Li Kuutan, Monika Medri, Tiiu Sillavere, Viive Kittask, Laine Rebassoo, Kadri Linask, Daniel Schaer, Kristopher Rikken. 2. rida: Mihkel Linkruus, Valev Rebassoo, Aari Evert, Mart Kaljurand, Hillar King, Paul McConnon, Marcus Kolga, Erik Otema, Karl Kaseoru. 3. rida: Peeter Pirn (kasvataja), Eve Rebassoo (kasvataja), Madis Saks, Raivi Ling, Lehho Rebassoo, Robert Arro, Toomas Teedla, Kalev Kaseoru, Endel Ruberg (mitme ala juhataja).

Foto — J. Säägi

Fiktiivabielud

Väljapääs N. Liidust maksab 6.000 dollarit

USA juudi-organisatsioon vahendab Stockholmis petteabielusid – Osa värvatakse spioonideks

STOCKHOLM (EPL) — „Svenska Dagbladet" kirjeldab fiktiivabielude organiseerimist, et aidata inimesi välja Nõukogude Liidust. Stockholmis tegutseb ühe Bostonis, USA-s asuva juudi organisatsiooni esindaja, kes intervjuus SvD reporteri Robert Magnergardiga avameelselt jutustab, et varjuabielu kaudu inimese väljatoomine maksab 6000 dollarit. Nendel, kellel ei ole seda summat välja panna, võimaldatakse krediit, st. et nad väljapääsenult ja tööleasunult tasuvad oma võla.

Vahendaja on ühtlasi jutustanud, et nõukogude võimud mitmeid selliste petteabielude kaudu seaduslikult väljalastud inimesi kasutavad spionaazhi ülesanneteks.

TEGUTSEB AVALIKULT

Intervjueeritav, kelle nime Magnerggard teatavaks ei tee, on märkinud et ta ise pääses välja Eestist kuue aasta eest abielu kaudu. Oli alul Soomes ja tuli edasi Rootsi. Oma jutu kohaselt olevat ta aidanud fiktiivabielusid sõlmida umbes sajal juhtumil. Igas kuus vahendab ta tosin abielu raudeesriide taha. Ta tegutseb avalikult ja kohtumised „kundedega" toimuvad suurkaubamaja Ahlensi restoranis ja tema jutu järgi võivat ta sel viisil välja tuua „ükskõik keda"... Enamus, 75 protsenti on Nõukogude juudid. Kui nad välja pääsevad, siis maksavad nad Bostoni organisatsioonile tagasi nende eest väljapandud summad. Mingeid raskusi ei ole leida rootslasi, kes on valmis minema N. Liitu abielluma.

Asi käib nii, et Läänes viibiv abielluja peab sooritama kolm reisi N. Liitu, millised välja maksab vahendaja. Viimane tasub ka kaotatud tööaja ja muude kulude eest. Esimesel reisil sõidab ta kohtuma oma tulevasega ja elab turismihotellis. Eesmärgiks on luua „tulevasega" head sõprusvahekorda. Teisel reisil kihlutakse ja taotletakse abiellumisluba ja alles kolmandal abiellutakse.

Kas ametivõimud ei kahtlusta varjuabielusid, on SvD reporter küsinud ja vastuseks on:

— Kuidas nad saaksid meie paari eraldada kümne teise paari hulgast?

Mees väidab, et ta ise ei teeni midagi klientide arvel. Ta on ka rootsi võimusid informeerinud ja kontrollimisel on SvD toimetus sellele saanud ka kinnituse.

VÄRVATAKSE SPIOONIDEKS

Asja juurde kuulub, et abielude vahendajal on ka head kontaktid Nõukogude diplomaatidega Stockholmis — tunneb isiklikult poolt tosinat. Ta jutustab ka, kuidas saatkond värvab väljapääsnuid „informaatoreiks". Kui mõni neist soovib omakseid N. Liidus külastada, siis ei anta talle viisat. Kui ta siis küsib lõpuks, mida peab tegema et viisat saada, siis kuuleb ta, et ta peab muretsema mõningaid pabereid mehe töökohast, mis sisaldavad tööstuslikke andmeid.

Kui siis inimene järele annab ja ametniku soovi täidab, on ta lõksus. Soovi puhul ennast välja tõmmata sellest tegevusest ähvardatakse teda rootsi politseile sellest teatamisega.

SEADUSEGA KEELATUD

SvD reporter on rootsi politseivõimudega rääkides kuulnud, et selliseid asju tõepoolest on juhtunud. Politsei arvates on intervjueeritav petteabielude ulatuse suhtes „üle pingutanud". Möödunud aasta jooksul tulid N. Liidust abielude või põgenemiste kaudu Soome kokku 85 naist ja 58 meest.

Praegu käib Stockholmi kohtus protsess kahe ikoonide salavedaja vastu, kes on N. Liidust välja pääsenud just petteabieludega ja nagu reporter oletab, just intervjueeritud mehe abiga.

Rootsi prokurör Ola Brogen on märkinud, et varjuabielud on rootsi seadusega keelatud. Kuid raske on kindlaks teha, milline abielu on ehtne, milline mitte (EPL/K).

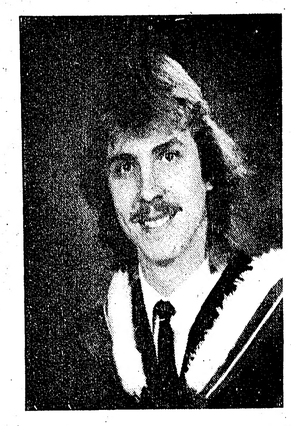

OMAR MARK DANIEL
lõpetas Toronto Ülikooli muusika fakulteedi magistri kraadiga kompositsiooni alal. Akadeemiliselt kuulub Omar Korp! Vironia Toronto Koondisesse.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

„MEIE ELU"
laupäeviti suletud
juuni, juuli ja augusti kuudel.

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Selle kuulutusega saate 10% hinnaalandust ☎ Helistage 439-2538

Eesti arst valvekorras

2., 3. ja 4. augustil
dr. M. Leesment 481-6834
9. ja 10 augustil
dr. T. Maimets 469-1322
16. ja 17. augustil
dr. R. Pahapill 921-7777
23. ja 24. augustil
dr. R. Vanaselja 921-7777
30. ja 31. augustil ja 1. septembril
dr. T. Maimets 469-1322

TEEJUHIS:

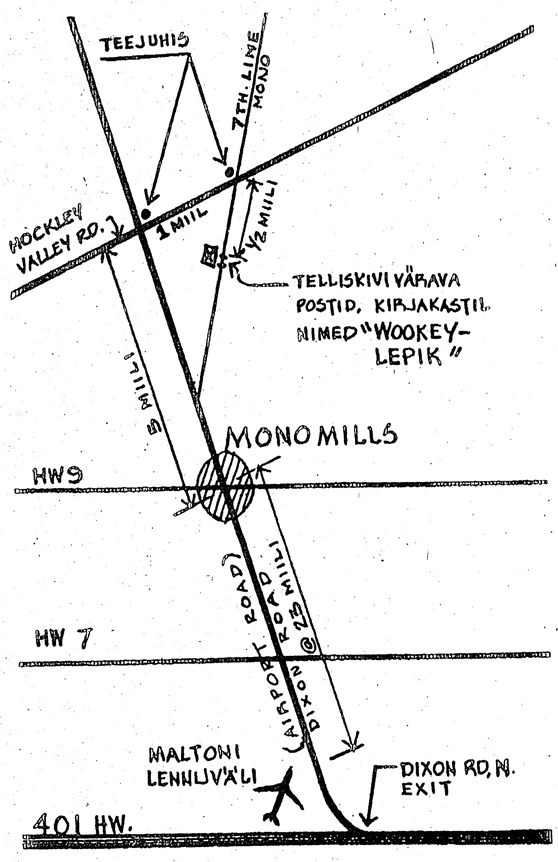

VABAÕHU JUMALATEENISTUS

Peetri koguduse väljasõidu jumalateenistus toimub koos apostliku õigeusu kogudusega pühapäeval, 10. augustil kell 12 päeval praost E. Lepik'u talus Mono Mills'is. Jumalateenistusele järgneb ühine lõunasöök, mille korraldaja ap. õigeusu koguduse naisring. Võimalus ujuda, tennist mängida ja jalutada Hockley Valley kaunis looduses. Kõik kutsutud! Transporti soovijail teatada koguduse kantseleisse.

San Francisco koguduse uue õpetaja ametisse õnnistamine septembris

SAN FRANCISCO — Aasta 1986 algus EELK Eesti San Francisco koguduses on olnud väga tegevus- ja pingerikas. Kauaaegse õpetaja, Karl Lipping'u ootamatu surm tõi kaasa palju muret ja asjaajamist. Kõigest hoolimata on kirikutöö jätkunud katkestamatult kindlas vaimus.

Uue õpetaja küsimus ning koguduse elu edaspidine korraldamine on toimunud kavandatud suunas. Selleks on koguduse liikmed palju kaasa aidanud ja hoolitsenud, et meie emakeelne kirik säiliks.

Koguduse vana (eelmise) juhatuse koosolek toimus 5. aprillil San Mateos, kus arutusele tuli uue nõukogu kandidaatide ülesseadmine ning valimine. Sellele järgnes 13. aprillil koguduse täiskogu kokkutulek, kus leidis aset uue nõukogu valimine ja kinnitamine. Uude nõukogusse valiti 20 koguduse liiget, neist 8 uut. Kandidaatideks jäi 5 liiget. Nõukogu omakorda valis uue 6-liikmelise juhatuse, kus ainult laekur on eelmisest juhatusest. Revisjonikomisjon jäi endiseks. Kahjuks endise nõukogu esimees Otto Tamm astus tagasi tervislikel põhjusil. Kogudus avaldas talle tänu tõhusa töö eest.

Uus juhatus: esimees Heino Jõgis, abiesimees Heino Valvur, sekretär Peeter Grüner, laekur Magda Kõivsaar, raamatupidaja Leo Keerberg ning koordinaator Erna Tammar.

Uus nõukogu: Senta Ennus, Evald Kruusmägi, Rein Luik, Helmut Oja, Amanda Plakk, Heldur Põder, Arvo Rehemets, Evert Rekk, Sven Ruetman, Endel Sang, Uudo Sumeri, Sirje Vahtra, Mati Valter ja Uno Veideman.

Uus nõukogu pidas kobsoleku 27. aprillil Santa Claras, kus võeti teatavaks vikaarõpetaja Paul Maidre kandidatuur, mis esitati konsistooriumile kinnitamiseks. Ühtlasi tehti ka eeltööd õpetaja valimise läbiviimiseks. Järgmisel täiskogu kokkutulekul 11. mail valis kogudus vikaarõpetaja Paul Maidre õpetajaks, kes oli juba praost Kiviranna poolt määratud koguduse kohustetäitjaks õpetajaks.

Õpetaja Paul Maidre sündis Tartus 13. märtsil 1919 linnavalitsuse ametniku pojana. Algahariduse sai Tartu Õpetajate Seminari algkoolis, mille järel siirdus Hugo Treffneri Gümnaasiumi, lõpetades selle 1940. a. klassika harus. Õppis ka Tartu kõrgemas muusikakoolis. Tahtis jätkata õpinguid Tartu Ülikooli Usuteaduskonnas, mis aga suleti okupatsiooni võimude poolt. 1942 õnnestus siiski edasi õppida arstiteaduskonnas, mis aga sõja tõttu katkestati. 1982. a. lõpetas EELK Usuteaduse Instituudi Torontos, Kanadas. Peale selle määrati ta prooviaastale abipraost Karl Lipping'u juurde San Franciscosse. 11. märtsil 1984 ordineeriti diakon-õpetajaks ja määrati Chicago Praostkonna vikaarõpetajaks.

1944. a. abiellus Tallinnas Siiri Uibopuu'ga, sünd. Tamleht. Veel samal aastal oli sunnitud perega kodumaalt lahkuma ja asuma Saksamaale. Töötanud DP laagreis, emigreerusid 1949. a. USA-sse. Asusid elama Fresno'sse, California sse. Hiljem siirdus Santa Rosa'sse, töötades tehnilise joonestajana kuni puhkepalgale minekuni. 1983 kaotas abikaasa Siiri surma läbi ja abiellus uuesti 1985 Aino Gutman'iga, sünd. Kiiber.

Õpetaja Paul Maidre on tegev olnud kirikupõllul olles Fresno pihtkonna juhatuses, San Francisco Koguduse revisjonikomisjonis ja ka pikemat aega juhtinud S.F. Eesti Segakoori. Ta on asunud kohusetruult oma kutsetööle. Kogudus soovib talle palju õnnistust ja jõudu vaimuliku elu juhtimisel.

Uue õpetaja ja uue hiljuti valitud nõukogu koosseisu pidulik ametisse õnnistamine toimub 21. sept. praost Rudolf Kiviranna talitusel ja Los Angelese õpetaja Rein Neggo assisteerimisel.

SAN FRANCISCO KOGUDUS

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Tutvust soovib

ÜKSIK DAAM

üksiku härraga 5'9" või pikem, vanus 60 või 65 aastat, kes on huvitatud mööda saatma päevi, kuid ja aastaid rõõmsamas meeleolus.

Kirjad saata slt. märgusõna all „KASK"

KUHU MINNA?

Reedel, 8. augustil Rock-tantsud Soome Majas, 276 Main St. (Main ja Danforth) alates kl. 8 õ.

Laup., 9. aug. Tartlaste Seltsi Suvepäev Jõekäärul.

Pühap. 10. aug. lauritsapäeva jumalateenistus Peetri kirikus algusega kl. 10 h.

Laup., 16. ja 17. aug. Eesti Ohvitseride Kogu Suvepäev A. Luige talus.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

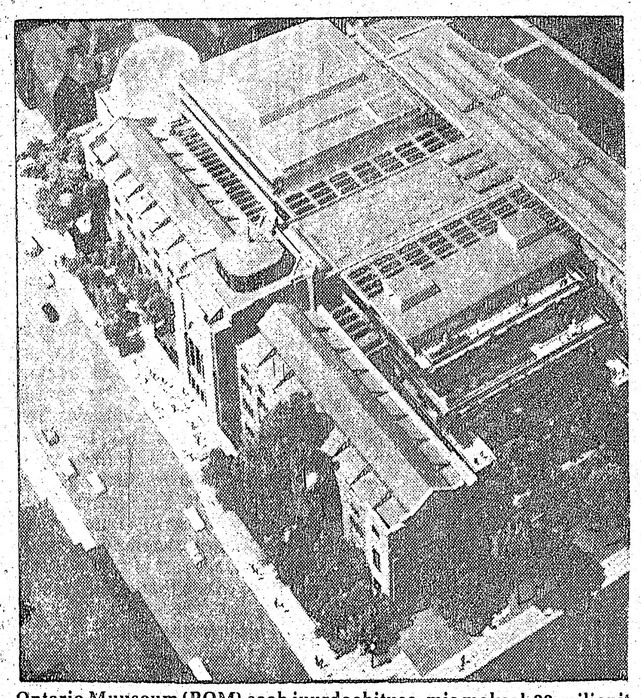

Ontario Muuseum (ROM) saab juurdeehituse, mis maksab 22 miljonit.

Põhjamaade tekstiiliosakond Ontario muuseumi

„Royal Ontario Museum" („Kuninglik Ontario muuseum") ehk „ROM" asub Torontos, University ja Bloor'i tänavate ristumise edelanurgas.

See on suur hoone, kuid muuseumi mitmekesised kogud kasvavad. Viimane muuseumi juurde-ehitus maksis $22 miljonit.

Üks tähtsamatest muuseumi osakondadest on pearaamatukogu („Main Library"), kus püütakse anda vastuseid igasugustele küsimustele, *mida* inimesed esitavad. Kes tahavad kasutada ainult raamatukogu, ei pea maksma sissepääsu.

ROM-i väljapanekud ja teenindus on väga laialdane. ROM-i botaanikaosakond saab tihti küsimusi mürgiste ja söödavate taimede kohta, samuti taimede hooldamise ja kasvatamise kohta. Seal saab ka materjali taimestiku ajaloost.

Teistes osakondades on huvitavaid väljapanekuid loomadest, lindudest ja kaladest.

Küsimus: „Kas merehobu on kala?"

Vastus: „On küll."

Küsimus: „Kas lendkala tõesti lendab?"

Vastus: „Ei, ta liugleb."

REIN JAAGUMÄGI

Putukateaduse („Entomology") osakonnas töötab Rein Jaagumägi, kes annab külastajatele seletusi putukate elust. Putukad on tõesti mitmekesised ja huvitavad: Muuseumi väljapanekud nendest on liigirikkad.

Kreeka ja Rooma osakond on esemeterikas ja köidab paljude tähelepanu. Inimesed, kellede huviala on antiikaeg, käivad saamas seal inspiratsiooni, näiteks mudelite valmistamisel. Ühe ettevõtte esindajad, kes kavandasid kilpe politseile, uurisid seal vanu sõjariiste ja esitasid küsimusi vanade kilpide kohta.

Euroopa osakonnas on igal kolmapäeval vanade esemete huviring, kus inimesed saavad informatsiooni vanade asjade või aarete kohta, mis nad on pärinud või leidnud lakast.

1972. aastast alates on ROM-i tekstiilosakonnaga kokkulepe Toronto Eesti Etnograafilisel Ringil, et esitada muuseumis eesti rahvakunsti kuuluvaid kootuid esemeid (rahvariided, vaibad, tikandid, kindad, sukad), mis on Eestis tehtud ja vähemalt 50 aastat vanad. Need on olnud seal välja pandud mitmel korral ja nende viimane näitus oli möödunud aasta juuli algusest 19. novembrini. (ROM-il on nii palju asju, et kõiki ei saagi korraga välja panna.)

PÕHJAMAADE TEKSTIILIOSAKOND

Eesti Etnograafilise Ringi juhataja, Ene Runge, kes on andnud suure panuse meie rahvakunsti alal, sai hiljuti ROM-ilt kirja, kus öeldi, et kuna viimane eesti rahvariiete näitus oli nii edukas, ja kuna nii palju inimesi käis seda vaatamas (nii palju, et näiteaega pikendati), siis luuakse nüüd ROM-i juurde Põhjamaade (Põhja-Euroopa) tekstiiliosakond, mida Ene Runge (kes on ka ROM-i liige) on kaua soovitanud.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Esperanto kompuuteri-keeleks?

Oleviku kõrgtehnoloogia arengu tippsaavutiseks loetakse kompuuter (arvuti), mille abil võimalik pisada sidet kogu maailma rahvastega silmapilgu kiirusega ja samal ajal kontrollida ka inimese oma tegevust. Probleemi viimistlemiseks vajatakse vaid selget, lühikest ja lihtsat sümbolite süsteemi või nn. „maailma keelt". Sellepärast on võetud uurimisele vahepeal ununend esperanto, kuna seda keelt kasutatakse siiski eduga rahvusvahelises kaubanduses, ülikoolide vahel ja turismi alal.

„Tänu kompuuterile, igaüks maailmas võib õppida lugema ja kirjutama kompuuteri keeles", ütleb kanada elektroonilise kommunikatsiooni ekspert Gordon Thomson. Ta esines hiljuti pikema ettekandega rahvusvahelisel kommunikatsioonikonverentsil Ottawas, kus oli kogunend elektri- ja elktroonikainsenere 40-est rahvusest, koguarvuga 1500. Konverentsil G. Thomson selgitas kõiki neid hüvesid koos rahuvõimalustega, mis ootaksid inimsugu siis, kui rahvad võiksid üksteisega kõnelda tõlgi abita ühes ja samas kompuuteri keeles. Kuna rahvaste rahu ei ole seni võidetud heaga, kavalusega, vägivallaga, sõjaga, poliitikaga ega ka kultuuriga, siis referendi arvates võiks proovida seda igatsust kompuuteri-keele abil.

Ettekande lõpul ta palus kõiki eriteadlasi ja koosolijaid toetada seda rahvusvahelist kommunikatsioonisüsteemi ühe võõrkeele peatseks omandamiseks ja arvas, et seda süsteemi võiks ristida — „Maailmasüsteemiks", kuna selle rakendamisel teated voolavad kaugusele vaatamata ühelt soovitud mõttesümbolilt teise ja otse kompuuteri ekraanile, ilma et tarvitseks neid juhtida erilehtedele.

ESPERANTO

Mõned aastad tagasi üks vanusepensionile läind Melts'i-nimeline inglise keele lektor sattus Miamis seltskonda, kus räägiti 5-6 võõrast keelt, millest ta ei saanud aru. Ta otsis võimalusi sarnast olukorda kuidagi vältida, läks ärri, kus müüdi postmarkide ajakirja esperantokeelse reklaamiga rahvusvahelisseks läbikäimiseks. Melts õppis kursusel esperantot ainult kümmekond nädalat ja võis siis juba kirjutada Hiinasse, Jaapanisse, Hispaaniasse ja Norrasse, sest kergemat keelt polnud ta varem kunagi kuulnud... nimisõnad lõpevad alati „o"-ga, tähtedel alati üks häälduamisviis jne.

Teatavasti umbes 100 aastat tagasi esperanto keele leiutas Poola arst L.L. Zamenof, kes uskus, et kergesti õpitav ja lihtne keel aitab maailma rahvaid läheneda üksteisele kultuuriliselt, kui see on vaba poliitika päranditest, mis omane kõikidele emakeeltele. Ta koostas esimesena esperantokeelse õpiku a. 1887 tiitliga „Dr. Esperanto", mis tähendas — see, kes loodab. Dr. Zamenofi lootus, et sellest kujuneb maailma 2-ne keel, ei läitunud esimese 100 aasta vältel, kuid nüüd USA esperantoliidu president, prof. Duncan Charters ütleb, et kõikide huvi esperanto vastu on suurem kui kunagi varem. Umbes 100.000 kasutab seda keelt regulaarselt ja Euroopas katsutakse sellest kujundada kompuuteri-keel rahvusvaheliseks kommunikatsiooniks.

Paljud eriteadlased, majandusmehed ja poliitikud asetavad suuri lootusi esperantole, et sellest kujuneks rahvusvaheline ja kõikjal mõistetud keel. Seega on leitud uus ventiil, millega võimalik vähendada rahvasta vaenu ja vägivalda üksteise vahel, ütleb prof. Charters.

A.M.

Eluolupilte ülikooli avamisajast

Herbert Salu: „Siiditee serval". Romaan. 203 lehekülge. Eesti Kirjanike Kooperatiiv, Lund 1986.

Oma jutuajamises seoses romaaniga „Siiditee serval" (vt. „Meie Elu" nr. 42, 17. okt. 1985, lk.5) avas juba Herbert Salu valguspilusid selle meile veidi omapärase tiitliga ajalooliskodupaikse romaani sisusse. Nüüd lugejani jõudnud teos vajab ehk veelgi paari eelselgitust. Kõigepealt seda, et see on antud Kadrina pastori Reinhard Brockmanni päevikuliste märkmetena, hõlmates mõningaid 1635-le järgnenud aastaid. Brockmann ei ole meile tundmatu tegelane. Kohtasime teda poeedina ja Tallinna gümnaasiumi (Gymnasium Revaliense) kreeka keele, filosoofia ja poeesia õpetajana — sellal professoreiks kutsutud — sama autori 1978.a ilmunud „Lasnamäe lamburites", enne Kadrinasse siirdumist. Kuna ta oli tegev gümnaasiumis aastail 1634-1639, siis sündis tema uude kutsesse asumine viimatinimetatud aastal, nagu teatab ka romaani esimene lause. Siidilaeva avariist oli siis möödunud juba 4 aastat ja sündmuste käik seega uues pöördes. Kuid ülearune ei ole meenutada meie kodumaa „vana hea rootsi aja" ajaloo sellest järgust paari olulist sündmust. Kõigepealt oli ju avatud Tartu ülikool 7 aastat tagasi — 1632, 8 aastat enne ülikooli avamist Turus. Vana-Liivi- ja -Eestimaa pidi olema astunud uude ajastusse. Tallinnas oli alustanud tegevust tütarlastekool küll juba 1543, kuid 1617. ja 1624.a. katsed avada triviaalkooli, ei andnud tulemusi. 1626 oli aga sellal maad valitseva Rootsi kuninga Gustav II Adolfi otsus gümnaasiumide ja ülikooli avamiseks Tartus ja juba Tallinnas kõikumatu, millele järgnes 24. veebr. 1630 Tallinna rae omapoolne kinnitus Püha Mihkli nunnade kloostri ehituste ja omandite üleandmiseks asutatavale gümnaasiumile. Gümnaasiumi asutamise dokumendi kirjutas Gustav Adolf 13. aug. 1631 Werbeni sõjalaagris ja 15. okt. 1632 avati Tartus suure pidulikkusega ka Academia Gustaviana (1632-56).

Need sündmused ise ei leia „Siiditees" nimetamist. Kuna neid lahutab 1639-ndast aastast 7-8-aastane vaheaeg, siis on arusaadav, miks oma kodupaiga kauget ajalugu käsitlevat autorit huvitas ja huvitab ka teose lugejat küsimus, millise tulemuse oli kõik see andnud uuele elukäsitlusele või kas seda üldse oli sündinud nüüd parema haridusega ja siidiga ehitud olukorras.

Paikkonnad, mis loovad romaani sündmustikule aluse, on Kundale ja Kadrinale koos ümbruskonnaga lisaks ka selleaegne Pärsia võimas impeerium (praegune Iraan ja selleaegsed vallutused), Stokholm, Hamburg ja Oldenburgi majandusraskustes vürstiriik kui siidilaevastiku laenudega finantseerija koos vürsti ja ta sõprade agressioonilistе võimukavadega, millistele langeb ohvriks ka laevastiku mõtte isa ja juht.

Õnneliku käega on valitud noor, Reeveli rikka kaubahärra Ditmar Kochi poeg Peeter Kadrina kiriklasse „meeleparanduspakku" ja siis abiõpetajaks. Tema kaudu avaneb uks kaasaja aadlisoost üliõpilaste allakäivasse elunautimisse Saksamaa ülikoolides, aga hiljem ka kohaliku aadli arusaamistesse kohtust ja õigusest, jahinaudinguist, nõiaebausust ja luksuse, raha ning võimu jõust. Nõidade põletamine ja selle vaatepildi nautimine kuningamaal Rootsis ületas selle isegi Eesti- ja Liivimaal, nagu koges kord pastor ka ise. Mingiks kirjanduslikuks võtteks ei saa pidada aitadelõhkuja ja voorideründaja Itika sissetoomist. Veel 50-60 aastat tagasi tunti Viljandi ümbruses lugusid samasugusest põhjasõjaaegsest jõugust Varese mägedes, Karula ja Peetrimõisa lähistel. Sama realistlikuks tuleb pidada aadlivõsude ja isegi nende isadeonude jahti maarahva õrnemsoole. Pilt kodumaa ja Rootsi ning Saksamaa moraalsest olukorrast peagu Põhjasõja eelõhtul on selles rahulikult laabuvas episoodiderikkas teoses tänu autori kindlaks arenenud loojamaitsele vaba igasugusest odav seiklusraamatu lõhnast. Lisaks otse Põhjasõda käsitlevatele teostele oleme saanud nüüd ka kindlakäeliselt vaoshoitud käsitluse oludest ja inimesest selle vahetus eelajas, ilma „seitsme neitsi" perekonnaellu liigselt uppumata. Nauditav selles muidu läbinisti tõsisekoelises teoses on huumor, mille abil esitatakse pastoriproua trikid pastori süütuks tüssamiseks, et saada Tiiule kui tulevasele noore pastori prouale siidist laulatuskleiti. Pulmapidu kestuse ja toreduse kirjeldamist teose lõpus on autor pidanud üleliigseks.

Omaette väärtuse, mis küllap vist maksis hulk vaeva, lisavad leheküljed selleaegse siidi, kulla ja kalliskivide vägevast impeeriumist Pärsiast, ja eriti sealsest praeguselе marksistlikule praktikale enamvähem ligilähedasest alluvate maksukohustustega koormamisest, tollal shahhi isiklike varaaitade täitmiseks.

Kuna, nagu ka kirjastus eraldi lehel lisab, teos oli kahjuks sunnitud ilmuma paljude trükivigadega, siis on raske otsustada, millises ulatuses on kasutatud siin ka kodupaikset murret. Mõningate sõnade näol nagu paistaks seda esinevat. Kuigi see teose väärtust karvavõrtki ei vähenda, jääb siiski küsitavaks, kas meil on põhjust hakata kasutama kodumaal kord hoogsalt kasutusel olnud keelevärdjat „vaata et..." (kestis vaata et terve nädala...) lihtsa ja selge „peagu" (kestis peagu terve nädala...) asemel. Autor on seda 3-4 korral katseliselt teinud, isegi kodumaal on aga hakatud seda nurisünnitist juba põlgama.

JOHANNES KAUP

Sisukas „Eesti Kirik"

Ajakiri „Eesti Kirik", millest paguluses on ilmunud 36 aastakäiku, ei ole mingi kitsalt kiriklik väljaanne, vaid temas kajastub see, millega Eesti Kirik usulis-kultuurilise asutusena on 460 aasta jooksul seisnud eesti rahva teenistuses. Lugejate kätte on Rootsist jõudnud sellest albumi kujul ilmuvast väljaandest käesoleva aasta teine number. Heal paberil trükitud ajakirja kätte võttes, köidab meie tähelepanu hea foto Saaremaa Kaarma kihelkonna kirikust. Kivikirik läheb tagasi aastasse 1407, mil nähtavasti toimus kiriku ümberehitamine. Mineviku segastel aegadel oli kirik sageli sõjapäevil inimeste varjupaigaks. Kaarma kihelkond kannatas raskelt Põhjasõja päevil venelaste rüüste ja katku tõttu. Huvitava ülevaate kõige selle kohta on andnud oma artiklis Elmar Wrager. See number väärib eriti ka saarlaste tähelepanu, kuna siin on toodud andmeid ühe noore eesti kirikuõpetaja kohta, kes oli Kaarma koguduse hingekarjane. Sealt kandus tema elusaatus Tartusse, kus Hugo Bernhard Rahamäest kujunes väljapaistvate võimetega usuteaduse professor ja üliõpilaste ettevalmistaja kirikuõpetaja vastutusrikkaile ülesandeile. Londoni koguduse õpetaja dr. Jaak Taul on kirjutanud hea ülevaste H.B. Rahamäe 100-a. sünnipäeva mälestuseks. Teatavasti suri prof. Rahamägi, kellest 1934.a. oli saanud eesti rahvusliku kiriku piiskop peapiiskopi ülesandeis, kommunistide ohvrina.

Huvitavat lugemist pakuvad ka artiklid, mis on ühenduses koguduste tööga ja õpetajatega, kes vabas Eestis, Saksamaa pagulaslaagreis ja nüüd juba aastakümneid ümberasumismail on teeninud eestlasi. Selles Eesti Kiriku numbris me leiame ka rohkesti fotosid, mis puudutavad südameid eriliselt, kuna me näeme seal talaarides kirikuõpetajate auvalvet prof. dr. Uku Masingu puusärgi ümber Tartu Peetri kirikus 30. aprillil 1985.

„Eesti Kirik" ilmub 4 korda aastas. Tema heade võimetega toimetajaks on arhitekt dr. Ervin Pütsep Stockholmist. „Eesti Kirikut" on võimalik tellida koguduste õpetajate kaudu või otseselt: Eesti Vaimulik Raamat c/o Konsistoorium, Box 45 074, S-104 30 Stockholm, Sweden.

R.K.

ILMUNUD:

Herbert Salu

„SIIDITEE SERVAL"

Romaan. Hind $16.00

●

Arvo Mägi

„AEG KIRJU EI KULUTA"

Vaatlusi kirjandusest ja ajaloost. Hind $11.00

Postiteel tellides lisandub hindadele saatekulu.

MÜÜGIL

„MEIE ELU" talituses,

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

PARUNESS BUDBERGI SEIKLUSED

2.

Mural oli ajutine viisa kolme kuu peale, mida pikendati jällegi kolme kuu kaupa. Aga see oli ainult ajutine luba tal Eestis olla. Siis tuli advokaat R. mõttele, et Mural tuleb Eesti kodanikuga abielluda. Ja ta leidiski sobiva noormehe — parun Nikolai Budbergi — vaese elupõletaja, tuuletallaja, kellel polnud mingit vara. Ta oli küll tsaari ajal paazhide korpuses, aga mingit elukutset tal ei olnud. Selle paruni-võsuga Mura abiellus jaanuaris 1922.a. Rahast, mis pärandist alles oli (1000 dollarit), andis Mura parun Budbergile ühe kolmandiku. Selle abiellumisega sai Mura, Eesti kodanikuks, kellena tal oli suurem liikumisvabadus, s.o. ta võis reisida igale poole, kuhu aga soovis. Ja lõpuks sai Mura kätte ka ihaldatud aadliseisuse, ta võis oma nime ette „von" kirjutada.

Maksim Gorkile olla Lenin peale käinud, et ta asuks välismaale tervist parandama. Tegelikult Gorki toodi Saksamaale puruhaigena ja ta asus kuurorti Schwarzwaldis oktoobris 1921.a. Koos oma kirjastusettevõttega „Vsewirnaja Literatura" rändas ta sealt edasi koos kaastöölistega Balti rannikule Heringsdorfi asulasse mai kuu lõpuks 1922.a. Sinna asus Gorki juure ka Mura, kes vaheajal oli ränanud Inglismaa ja Tallinna vahet. Sealt asusid kõik koos Saarowi kuurorti (Berliini lähedal). Berlini kolitи 1923.a. kevadel. Oktoobris-novembris 1923. a. oldi juba Prahas. Sorrentosse Itaalias saadi asuda alles 1924. aastal.

SEKSAPIIL

Murat iseloomustatakse kui kena ukrainlanna välimusega naist, kellel oli meeste suhtes seksapiil, kes kergesti võlus mehi ja selle juures armastas oma tegudes ja olemises salatseda. Gorki juures elas Mura 12 aastat. Tema peamiseks ülesandeks oli Gorki kirjastusele teha tõlkeid, selle juures korraldada ka kirjavahetust. Aga tema peal lasusid ka perenaise kohustused suurehulgalise kirjastuse kaastööliste seas, kes kõik elasid ühes suuremas korteris Sorrentos.

Igal aastal tegi Mura reise laste juure Tallinna, aga ka mujale; kõigist oma reisidest ta ei rääkinud. Muu seas oli tal ikka ühendus Robert Bruce Lockhartiga ja Herbert Wellsiga. Mura lapsed käisid tal külas ainult kord (1925.a.). Poeg Pavel oli siis 12-aastane, tütar Tanja 10-ne. Gorki kirjutas, et näitsik Tatiana Benkendorf räägib bassihäälega ja laulab suurepäraselt Eesti hümni. Lapsed olid Sorrentos kaks kuud.

PETIS

Kirjanik Maksim Gorki (õige nimega Aleksei Maksimovitsh Peshkov) sai proletaarse kirjanikuna kuulsaks mitte üksi Venemaal, vaid ka välismail. Tema nimele kogunesid välismaal autori honorarina suured summad raha, mida oli tarvis valitseda ja selleks määrata keegi usaldatav isik. Gorki ise valis selleks Euroopas Parvuse (õige nimega Aleksander Lasarevitsh Gelfand), kes pidi olema kõigiti usaldatav, kuna oli enamlaste partei ja Saksa sotsiaaldemokraatliku partei liige. Sama Parvus oli ka meheks, kes aitas 1917.a. Leninil Shveitsist Venemaale tulla. Gorki andis 1902. a. Sevastopoolis Parvusele volituse, mille alusel Parvus pidi tema poolt kogutud Gorki rahadest endale võtma komisjonina 20%, 40% andma bolshevike partei kassasse ja 40% Gorkile tema pangaarvele.

Tegelikult aga pani Parvus nii Gorki kui ka muud rahad — 130 000 Saksa marka kullas — oma tasku. Neid ei saanud Gorki volinik Ladõzhenski Parvuselt kätte. Selle järele visati Parvus Saksa sotsiaaldemokraatide parteist välja ja ta saadeti Saksamaalt välja 1908. aasta paiku. Parvuse tegevus 1903.- 1922. aastail oli selline, et Gorki selle pärast tundis häbi. Siiski sai kuni 1925.a. alguseni Ladõzhenski Parvuse käest kätte 26 000 dollarit; jäi saamata 10 000 dollarit koos protsentidega, kuni Parvus 1924. detsembris suri. Saadud rahadega sai Gorki oma kirjastustegevust arendada. Aga aja jooksul muutus tegevus kitsamaks ja Moskvast pressiti ka peale, saates kirjastusse bolshevike tegelasi, kes suunasid tegevust ikka selle poole, et Gorki teoste trükkimine ja väljaandmine viidaks Moskvasse. 1923. aastal hakkas Moskva Gosizdat (riiklik kitjastus) nõudma Gorki teoste väljaandmise ainuõigust, mille ta ka sai 1924.a. Välismaal ei saanud Gorki enam oma teoseid avaldada.

Paratamatult tuli „Ülemaailmsel Kirjastusel" tegevus lõpetada ja Gorki sõitis 1933. aastal Venemaale tagasi.

KURB LÕPP

Kirjastuse likvideerimisel otsustati arhiiv, mida Gorki ei saanud Venemaale kaasa võtta, sest see võis sattuda Stalini kätte ja Gorkile kahju tuua, jätta Mura hoole alla. Osa arhiivist, kuni 1939. aastani, oli Mura kokku kogunud ja Tallinna saatnud, kus see olla (Mura jutu järgi) ära põles, kui punaväed 1944.a. sügisel Tallinna tulid. Muud paberid viis Mura Inglismaale ja sealt mõned kuud enne oma surma (2. novembril 1974) Itaaliasse, kus nad ka tulekahju ohvriks langesid.

Tähtsama osa Gorki isiklikest päevikuist ja kirjavahetusest on Mura siiski Venemaale Stalini kätte viinud 1936. aastal, kusjuures Stalin oli Murale piiri peale isegi erivaguni vastu saatnud. Nii tähtis oli Stalinil neid päevikuid kätte saada. Pärast nende läbilugemist Stalin olevat saatnud tasuks Gorkile kingitusena mingid „Kremli kompvekid", kuna Gorki armastas maiustusi. Nendest Kremli spetsialistide valmistatud „kompvekkidest" Gorki surigi. Teo kordasaatjad, tshekistid G. Jagoda, P. P. Krjutshkov ja teised, lasti Stalini poolt maha, niisama ka J. Peters. Soveti ajakirjades aga ilmusid teated, et Gorki on hirmsal kombel surmatud fashistlike äraandjate ja spioonide poolt.

Vene emigrantlikest kirjanikest teadis Boris Nikolajevski, kes oli heas vahekorras Gorkiga, et M. Budberg (Mura) oli Gorki kurjaks vaimuks, kes õhutanud kogu aeg Gorkit Venemaale tagasi minema. Sama B. Nikolajevski hindab Murat kui ehtsat avantüristi. Kirjanik Roman Gul kirjeldab Murat tema viimastel eluaastatel kui ülemäära rasvunud paksu ja inetut, lohakas riietuses naist. Mura lõpetas sellega, et sattus mingi pisiasja varguse pärast ühest Londoni kaubamajast politsei kätte.

Gorkile oli Mura 12 aastat laulatamata naiseks ning hiljem Herbert Wellsi armuke kuni kirjaniku surmani 1946. aastal. Murale pärandas Wells 100 000 dollarit.

ARMAST ISA JA VANAISA

HANS KUKK'e

sündinud 1. aprillil 1904 Valgas
surnud 23. juulil 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

tütar ENE abikaasaga
tütretütar KARIN

Puhka rahus.

LAHKUS IGAVESEKS MEIE KALLIS SUGULANE JA SÕBER

HANS KUKK

sündinud 1. aprillil 1904
surnud 23. juulil 1986

Mälestavad leinas

ADOLF JAAKSON perekonnaga
LINDA ja AVO SILLA
MAX PENTRE perekonnaga
ARNOLD AADOSON perekonnaga
LIISU ja ARNOLD LAAS

Puhka rahus

KALLIST SÕPRA

HANS KUKK'e

sündinud 1. aprillil 1904 Valgas
surnud 23. juulil 1986 Torontos

mälestavad kurbuses

THERESE JAAKSON
REINER JAAKSON perekonnaga
ILARION KANGUR abikaasaga
ALEX TAMME abikaasaga

Puhka rahus...

ARMAST KOOLIVENDA JA SÕPRA

HANS KUKK'e

mälestab leinas

HERMAN MÖLDER abikaasaga

MÄLESTAME HEAD NAABRIT EESTI KODUS

HANS KUKK'e

HUGO ja ILSE AASLEP
EVALD ja JULIE HERMA
KARL ja HERTA MAASIK
JAAN SOOTS

ARMAST

HANS KUKK'e

mälestab kurbuses

EESTI KODU PERE

LEINAS MÄLESTAME ARMAST

MILA LEPIK'ut

ja avaldame sügavat kaastunnet PEETRILE JA CAROLINELE
abikaasa ja ema kaotuse puhul

MALLE
JÜRI ja ANDRES perekondadega

ARMAST SÕPRA

ANTON MÄNNIK'ut

mälestavad kurbuses

ELMAR ja HELMI SIPPA

Lugupeetud KORP. FRAT. LIVIENSISE vilistlast

ALFRED LILLEORG'u

mälestab leinas

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

ARMAST KAASVILISTLAST

ALFRED LILLEORG'u

„Me pisarail rahu
soovime veel venna
vaikse hauale."

mälestab leinas

KORP! FRATERNITAS LIVIENSIS

KAUAAEGSET LUGUPEETUD KLUBILIIGET

ALFRED LILLEORG'u

leinab

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

ALFRED LILLEORG'u

mälestavad

LINDA KIRS
ANNI ja ELMAR KOHLAP
HELGI ja ENDEL SOOARU

KAUAAEGSET SÕPRA

ALFRED LILLEORG'u

mälestavad kurbuses

LINDA ja RUDOLF ILVES
LINDA ja TOMAS KARLSON perega
VALLI BOLOTOV

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

ALFRED LILLEORG'u

mälestavad leinas

AINO LARKA
MARCELLA ja GURI RAAG

ARMAST RISTIPOEGA

PETER WEIDE't

mälestab kurbuses

ristiisa ABEL perekonnaga

ARMAST

PETER WEIDE't

mälestavad kurbuses

EVI ja HELMUT AAVIK

MÄLESTAME KURBUSES VARALAHKUNUD ARMAST

PETER ERIC WEIDE't

ja avaldame sügavat kaastunnet emale

ristiisa ENDEL VIIKNA abikaasaga
PAUL VIIKNA perega

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 3. augustil pika nädalalõpu tõttu jumalateenistust ei ole.

Pühapäeval, 10. augustil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 17. augustil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID: neljapäeviti 6–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI AVATUD: neljapäeviti 2–6 õhtul.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto,
Ontari M4P 2L1
Praost Andres aul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kiri. is 483-6848
Organist . Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval 3. augustil kell 11 h. Teenib õp. A. Taul.

VABAÕHU JUMALATEENISTUS pühap., 10. aug. kell 12 päeval ülempreester Emanuel Lepiku talus koos apostliku õigeusu kogudusega. Lõunasöök. Kes vajavad transporti registreerida koguduse kantseleisse.

10. augustil kell 11 h. kirikus Kuusalu koguduse Lauritsapäeva tähistamise JUMALATEENISTUS. Teenib õp. E. Heinsoo. Orelil dr. Roman Toi. Solistid Hilda Sepp ja Valve Tali. Järgneb kohvilaud seltskondlikes ruumes.

Õp. E. Heinsoo on puhkusel 23. juulist kuni 6. augustini.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30-12 hommikuljа neljapäeviti kl. 6-8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.-6 õ.; neljapäeviti kl. 12-3 p.l.

VANCOUVERI EELK PEETRI KOGUDUS
6520 Oak St.
(49th & Oak St. nurgal)
Vancouver, B.C. V6P 3Z7
Koguduse õp. Thomas Vaga
Kantselei tel. 263-1802
Kirikla tel. 263-4527

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30 hommikul. TERE TULEMAST!

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval 3. aug. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Aldor Laur Rootsist. Laulavad „Laurid". (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.) Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Laupäeval 9. augustil kell 4 p.l. VABAÕHUJUMALATEENISTUS Lodu talus, Udoras. Kõnelevad Aldor ja Allan Laur. Laulavad „Laurid".

Pühapäeval, 10. augustil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Aldor ja Allan Laur. Laulavad „Laurid". Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.). Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Steve Coats.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 10. augustil kell 12 päeval ühine VABAÕHU JUMALATEENISTUS EELK Peetri kogudusega praost E. LEPIK'u talus Mono Mills'is. Peale jumalateenistust ühine lõunasöök. Ujumise ja tennise võimalused.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

VAIMULIK TELKLAAGER Kivioja 2.–4. augustini. Pühapäeval JUMALATEENISTUSED laagris kell 11 h. ja 4.30 p.l. Külaliskõnelejad EVALD MÄND ja LEONHARD HEINMETS. Ettekanded laupäeval kell 3.30 p.l. ja esmaspäeval kell 9.30 h. LÕKKEÕHTUD laupäeval ja pühapäeval kell 8 õ.

TERETULEMAST!

ARMAST EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS AUVANEMAT

GDR. **LIIS JUSKE't**

22. 10. 1899 — 22. 7. 1986

mälestavad leinas

EESTI GAIDIDE LIIT
EESTI GAIDERITE KOGU KANADA KOONDIS
EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS

Õnnista puhkajat,
Jumal Suur!

ARMAST ÄMMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

IDA RAJA't

sündinud 3. märtsil 1903
surnud 23. juulil 1986

leinavad kurbuses

HELGA
TOOMAS
ELSI abikaasaga
ILME perekonnaga
OMAKSED Kodu-Eestis

ARMAST

LIIS JUSKE't

mälestavad kurbuses

LINDA AAREND
ERIKA ja BORIS BÖCKFELDT
KATRIN ja STEVEN COOPER
HELGI PEDEL
AILI ja LEMBIT PLOOM

MÄLESTAME KURBUSES OMA KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

RENE PRUVLI't

ja avaldame kaastunnet perekonnale

KARL ja ELGA TREI
TIIU BROOKS perekonnaga
TOOMAS TREI perekonnaga

MÄLESTAME ARMAST

HELMI VÕSU

ja avaldame kaastunnet abikaasale ja poegadele

LIDI ja SERGI PALU
ERIKA PETERSON

ARMASTATUD KOOLIÕPETAJAT
VALGA KOOLIAJAST

LIIS JUSKE't

mälestavad kurbuses

ENDISED VALGA
GÜMNAASIUMI ÕPILASED

MÄLESTAME KURBUSES

RENEE PRUVLI't

ja avaldame kaastunnet tema perekonnale

MAI, RAIMOND ja MARKUS ALLIKSAAR

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

ARMAST

LIIS JUSKE't

mälestab kurbuses

EHATARE PERE

Pilk suunatud Põhjanaelale, nälestame suurimas lugupidamises ühte endist kõrgemat Gaidjuhti

GAIDER

EMILIE KARIK'ut

(GIG)

sündinud 11. septembril 1904
surnud 2. juulil 1986 Iru vanadekodus

KÄTE KENK
LINDA LEIBAK
OLDI PÕDER
LISANNE VAHER

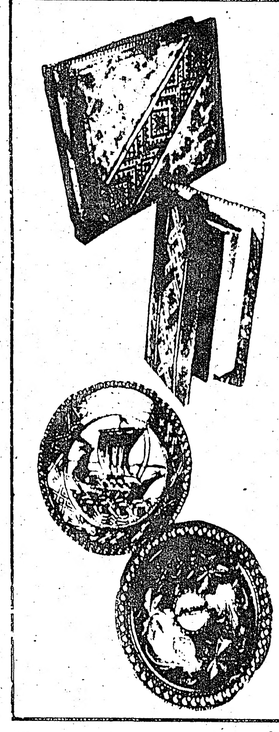

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

LAHKUS MEIE LUGUPEETUD JA ARMAS VILISTLANE

LIIS JUSKE

mälestavad

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI
TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ENDISED ÕPILASED

LUGUPEETUD KLUBI LIIGET

TERESE ADLER'it

mälestab

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

TAEVAISA KUTSELE JÄRGNES MEIE ARMAS AATEKAASLANE

GDR. **LIIS JUSKE**

EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS
EESTI SKAUTMASTRITE KOONDIS KANADAS

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

17.

Janust inimest ei rahulda kuulsus, rikkused ega haridus, vaid vesi — Elutoov vesi.

„Jeesus ütles . . . kes iganes joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, vaid see vesi, mida mina temale annan, saab tema sees veeallikaks, mis voolab igavesse ellu!" (Joh.ev. 4:14)

Kirjad slt. „V.P."

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneemo pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

EESTI GAIDLUSE KAUAAEGSET SUUNAJAT

GDR. **LIIS JUSKE't**

mälestab kurbuses ja tänumeeles

EESTI GAIDIDE PERE AUSTRAALIAS

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBILIIGET

LIIS JUSKE't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

ARMAST EMA, VANAEMA, VANAVANAEMA JA ÄMMA

LEENA KIIL'i

neiuna KUIVJÕGI
sündinud 28. juunil 1896 Lümandas, Saaremaal
surnud 24. juunil 1986 Torontos

mälestavad kurbuses

LEHTE PAARA perekonnaga
ÕIE RIIS perekonnaga
AIN KIIL perekonnaga

ARMAST VENDA JA ONU

EVARD SERGO't

sündinud 4. mail 1904 Tallinnas
surnud 26. juulil 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

ERNA SULEV
ANTS ja TARMO SULEV
MATI SULEV perekonnaga
ÕDE ja VEND Eestis

Su laev on
sadamasse jõudnud.

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBILIIGET

LEENA KIIL'i

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MINU HEA SÕBER

ARVO PALLOP

sündinud 18. detsembril 1903 Tarvastu vallas
surnud 27. juuli 1986 Torontos

Mälestab

KÜLLI

LAHKUS MEIE LUGUPEETUD OSANIK

EVARD SERGO

Mälestab

ESTONIAN HOUSES CO. LTD.

KAUAAEGSET SÕPRA

LEENA KIIL'i

mälestab kurbuses

VAIKE PURGA

KOONDISE LUGUPEETUD LIIGET

KAUGESÕIDUKAPTEN

EVARD SERGO't

mälestab

EESTI KAUBALAEVASTIKU JUHTKONNA
KOONDIS TORONTOS

MÄLESTAME ARMAST

PETER WEIDE't

ja avaldame kaastunnet emale

AINO, LUCIA, REIN
JAKOB VARES

ARMAST RISTIPOEGA

PEETER ERIC WEIDE't

sündinud 20. juulil 1957
surnud 20. juulil 1986

mälestab sügavas kurbuses

ASTA LUIK perekonnaga

ARMAST

PEETER WEIDE't

mälestavad kurbuses ja avaldavad sügavat kaastunnet tema emale

SALME EKBAUM
HILDA ja PAUL TRUUPERE

Liis Juske saadeti viimsele teekonnale

Liis Juske saatmine viimsele teekonnale toimus laupäeval, 26. juulil Vana-Andrese kirikust õpetaja U. Petersoo leinateenistusega, mida kaunistasid soololauluga sopran Evi Valge ja viiulisoolo Mare Westerblom. Neid saatis orelil Jaak Kivik. Evi Valge laulis C.M. Weber'i — „Sinu tahtmine sündigu" ja H. Monk'i — „Jää minuga" ning Mare Westerblom esitas J.S. Bach'i „Air on the G string".

Leinatalitusel oli arvestatud kadunu soovi, eriti lillede osas. Väga tagasihoidlik valgete karikakarde kimp kaunistas puusärki, mille juures seisid auvalves gaiderid maleva lipuga. Lilledele ja ka kuulutustele kulutajad võiks annetada oma panused Eesti Pangas avatud fondi, mis looks aluse gaidide ajaloo avaldamiseks.

Kadunut ära saatma oli kogunenud arvukalt gaidereid ja skautmastereid ning sõpru. Järelhüüdeid ütlesid: gdr. Saima Varangu — Eesti Gaidide Liidu nimel, ngdr. Anne-Mai Kaunismaa — Eesti Gaidide Maleva Kanadas nimel, skm. Ermi Soomet — Eesti Skautide Maleva Kanadas ja Eesti Skautmastrite Kogu Kanadas nimel. Eesti Gaidide Maleva Austraalias nimel soovis kadunule rahulikku puhkamist gdr. Siiri Puust. Eesti Noorsoo Kasvatus Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumi vilistlaste nimel võttis sõna Ellen Irs, Valga Gümnaasiumi õpilaste nimel, kus kadunud oli õpetajaks, ütles järelhüüde Helmi Hansen ning puhkekodu „Ehatare" pere nimel soovis kadunule rahulikku und Elna Kungla, lõpetades Marie Underi laulusõnadega „Nüüd mälestades seiskem püstipäi..."

Viimasena ütles järelhüüde Eesti Gaiderite Kogu Kanadas juhataja gdr. Lisanne Vaher ning puusärgi ümber ringi moodustanud gaiderid laulsid gaidide traditsioonilist lemmiklaulu „Laulan sulle laulukese..."

Mount Pleasant'i kabelisse kandsid puusärki 6 skautmastrit läbi gaideritest moodustatud spaleeri, vastu kabelist kostvatele Gounod — „Ave Maria" helidele Mare Westerblomi viiulilt ja Jaak Kivik'u orelilt.

Pärast lühikest teenistust laulsid gaiderid, puusärgi ümber ringis seistes, gaidide hümni kolmanda salmi: „Jumal sind kaitsku kallis kodumaa su rahvaga, su rahvaga! Kui juhib ta sind tõe teel ja ustavaks jääb sinu meel, — siis seisad sa, mu kodumaa!"

Kabelist siirduti Eesti Majja, kus olid korraldatud peied.

Liis Juske puusärk kantakse skautmastrite poolt läbi gaiderite spaleeri kabelisse viiulilt kostva „Ave Maria" helidel. Ees õp. U. Petersoo. All — peotäis mulda... Foto — O. Haamer

Senaator Paul Yuzyk †

Balti rahvaste suur sõber ja nende vabadustaotluste mõjukas toetaja senaator Paul Yuzyk lahkus siit maailmast 9. juuli hilisõhtul.

Oleme kaotanud mitte ainult hea sõbra, vaid ka heatahtliku nõuandja ja võitleja Kanada parlamendis.

Paul Yuzyk sündis 24. juunil 1912 Saskatchewanis ukraina immigrandist söekaevuri pojana. Hoolimata oma tagasihoidlikust päritolust tõusis ta oma loomupärase andekuse ja hoolsusega Kanada ukraina ühiskonna väljapaistvaks juhiks.

Ajaloolasena tema akadeemiline karjäär algas Winnipegi ülikooli professorina ja hiljem Ottawa ülikooli juures Vene ajaloo professorina.

1960-dal aastal määras peaminister John Diefenbaker Paul Yuzyk'u Kanada Senatisse. Teadlasest sai samaaegselt silmapaistev poliitik, kelest kujunes Kanada mitmekultuurilisuse poliitika kujundaja ja rakendaja.

Põhiliste inimõiguste ja ikestatud rahvaste vabaduse eest võitlejana oli Paul Yuzyk rahvusvaheliselt tuntud ja hinnatud. Ta oli korduvalt Kanada ametlikuks esindajaks rahvusvahelistel konverentsidel, kus tema teadlase loogika ja ajaloo tundmine äratas alati tähelepanu.

Paul Yuzyk'u visiooniks oli parem ja tugevam Kanada, kus erinevate tagapõhjadega rahvusgrupid töötavad ja elavad koos harmooniliselt, samaaegselt rikastades oma erinevusega Kanada mitmekultuurilist kogupilti.

Selle eesmärgi huvides töötas ta erilise andumuse ja armastusega. Ta senati kontori uks oli avatud kõigile: abistajana, nõuandjana ja probleemide lahendajana. Sellisena oli ta üldiselt hinnatud ja lugupeetud nii hästi oma kolleegide seas kui ka Kanada etnilistes ühiskondades.

Eestlastel, lätlastel ja leedulastel oli eriline soe ja südamlik vahekord kadunud senaatoriga, sest tema algatusel ja käendusel sai teoks esimene Balti õhtu Parlamendimäel aastal 1973. Nüüd on neid õhtuid teoks saanud tervelt 14 ja nende raames saavutatavatel kontaktidel Kanada juhtivate poliitikutega on hindamatu väärtus meie eesmärkide taotlemisele.

Tema algatusel loodi mitmepartei-lise koosseisuga parlamendi liikmetest koosnev Balti õhtute käenduskomitee, mille kaudu on olnud võimalik neid õhtusid korrata Kanada Parlamendi-hoones.

Senator Yuzyk'ut on vääristatud paljude aumärkidega, nende hulgas ka EKN-i Kanada eestlaste kuldteenetemärk. Paavst John-Paul II andis kadunule Püha Jerusalemma ja Johannese Ordu komandöri tiitli.

Puhka rahus armas eestlaste sõber ja meie rahva vabaduse ja õiguste eest võitleja!

ILMAR HEINSOO
E.V. AUPEAKONSUL
KANADAS

Dr. Verner Juerman

IN MEMORIAM

Armas sõber, kaasvilistlane. Raske on hinnata selle kaotuse suurust, mis jäi Sinu lahkumisega Toonela igaviku teedele meie väikesesse perre, eriti veel kui tunnetame ja tajume seda tühja kohta ees mis asendamatult jääbki tühjaks. Aga mälestused ja Sinu töö tulemused jäävad kustumatult meie keskele.

Meenutame lühidalt Sinu sisukülast eluteed. Sinul oli võimalus kaasa teha ajaloo suursündmuste ahelikus Eesti Vabariigi sünniloo, võidelda noore üliõpilasena vaenlasvägede vastu Eesti Vabadussõjas, saada kõrgema hariduse meie omas emakeeles, osa võtta ühiskondlikust ülesehitustööst vabas Eestis, olla arstina kasulik meie rahvale ja seista arstina oma ülesannetes Teise maailmasõja rasketes heitlustes. Ka siin paguluses ehitasid oma elu üles töötades oma erialal olles kasulik ühiskonnale oma suurte teadmiste ja oskustega. Sa ehitasid omale ilusa kodu looduse rüppe Taevaskojas, Marylandis, millest kujunes välja Fraternitas Estica vaimne tempel. Sellesse Sa koondasid õppivat eesti noorust, õpetades ja suunates neid õiges akadeemilises vaimsuses. Sa lõid siin Baltimores Fraternitas Esticale uue jõulise järelkasvu, kes edasi kannavad rahvuslikku tuld ja püüdlusi kõrguste poole põhimõttel: „Teos Õiglane ja Vahvas Ustav Sulle Eesti Rahvas!" Sinu kodus abistas Sind kõiges alati Sinu armas abikaasa.

Olid muredevabad tunnid kui tegime koos vendadega ühte meie armastatumat cantust mille viimases salmis sõnad.

„Otsas kui on elupäevad, otsas kui on ilus arm, vaiksel Emajõe kaldal kaevake mul vaikne kalm."

Armas Verner, Sa oled meile kõigile palju andnud. Kahjuks ei saanud meie täita Sinu soovi puhata vaiksel Emajõe kaldal. Saame Sulle kaasa enda ainult lihtsad tavalised südamest tulevad kaasvilistlaslikud sõnad.

Puhka rahus siin võõra maa kuid vaba maa mullas. Su elutöö on head vilja kandnud. Sa elasid alati Fraternitas Estica lipukirja põhimõttel. Puhka rahus.

ELMAR EINBERG

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS:

PÕIKI: 1. Sama. 5. Oksin. 10. Kapa. 14. Alul. 15. Liane. 16. Asea. 17. Allveelaev. 19. Stop. 20. Vetikat. 21. Saatuse. 23. Isase. 25. Dem. 26. Kaanid. 29. Kaatetil. 34. Arve. 35. Itsi. 37. Asute. 38. Naa. 39. Ussitav. 41. Las. 42. Eluks. 44. Atan. 45. Seli. 46. Pesukaru. 48. Datlid. 50. Uus. 51. Saere. 53. Kuldsuu. 57. Ekutate. 61. Aloe. 62. Kiirustate. 64. Ales. 65. Angus. 66. Iste. 67. Sant. 68. Luide. 69. Nate.

PÜSTI: 1. Saav. 2. Alle. 3. Mult. 4. Alviine. 5. Oleaadis. 6. Kilts. 7. Saa. 8. Ines. 9. Nevada. 10. Kastmes. 11. Astu. 12. Peos. 13 Aape. 18. Eksi. 22. Aetav. 24. Eksitus. 26. Kanep. 27. Arale. 28. Avaus. 30. Aita. 31. Tulel. 32. Itali. 33. Lesid. 36. Tsar. 39. Uskus. 40. Andekuse. 43. Kuudest. 45. Stettin. 47. Asukal. 49. Arus. 52. Aerud. 53. Kaas. 54. Ulla. 55. Loen. 56. Uinu. 58. Aasa. 59. Tttt. 60. Eeee. 63. Igi.